

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, BALANDŽIO - APRIL 7, 2006

Vol. XCVII Nr. 68

Opozicija nori atstatyti Seimo pirmininką

Artūras Paulauskas

R. Danisevičiaus (Efendi) nuotr.

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Seimo opozicija ketvirtadienį surinko 29 parlamentarų, remiančių nepasitikėjimo Seimo pirmininku Ar-

tūru Paulausku iniciatyvą, parašus. Būtent tiek jų — penktadalio Seimo narių — parašų reikia, kad pasiūlymas dėl Seimo pirmininko at-

statydinimo būtų svarstomas. Parašai dar teberenkami.

Opozicija jau yra parengusi ir nutarimo projektą dėl A. Paulausko atleidimo iš Seimo vadovo pareigų, kuriuo taip pat siūloma laikinai paversti eiti Seimo pirmininko pareigas Česlovui Juršėnui.

Siūlyme atleisti A. Paulauską iš pareigų reiškiamas parlamentarų susirūpinimas dėl paašėjusių skandalingų Seimo kanceliarijos darbo faktų, taip pat įsitikinimas, kad tai yra šešerius metus tebesitęsiančio ydingo vadovavimo Seimui pasekmė.

Projekte primenama Seimo statuto nuostata, kad Seimo pirmininkas vadovauja Seimo darbui.

„Būdami įsitikinę, kad Seimo pirmininkas vadovaudamas Seimo darbui neužtikrina tinkamo Seimo ir Seimo kanceliarijos darbo“, — opozicijos parlamentarai, remdamiesi Konstitucijos 75 straipsniu, reiškia nepasitikėjimą Seimo pirmininku A. Paulausku ir, remdamiesi Seimo statuto 217 straipsnio nuo-

statomis, siūlo atšaukti A. Paulauską iš Seimo pirmininko pareigų.

Minimi Konstitucijos ir Seimo statuto straipsniai numato, kad Seimo skirti ar rinkti pareigūnai atleidžiami iš pareigų, kai Seimas visų Seimo narių balsų dauguma pareiškia nepasitikėjimą. Taigi, A. Paulauskui atleisti iš pareigų slapto balsavimu reikėtų 71 parlamentaro pritarimo.

Iš viso Seime yra 141 parlamentarai. Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

Sporto apžvalga.

Religinis atgimimas juda vangiai.

Religijos laisvės problemos.

Mūsų jaunimas ir centrai.

Susipažinkime.

Vokietijos LB Tarybos suvažiavimas.

VLB pareiškimas dėl Vasario 16 gimnazijos.

Įvairios sporto žinios.

Kalbos kertelė — dalyviai.

Lietuviai Čikagos „Džiunglėse“.

Valiutų santykis

1 USD — 2.809 LT

1 EUR — 3.452 LT

Prezidentas nusivylė AT vadovu

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus prarado pasitikėjimą Aukščiausiojo Teismo pirmininku Vytautu Greičiumi.

„Prezidentas pareiškė, kad praranda pasitikėjimą V. Greičiumi ne tik kaip teisėju, bet ir žmogumi. Prezidentą labai nuvylė AT pirmininko didelis įsitikinimas, kad jis yra vienas teisus šioje abejotinoje teisėjo Valento Margevičiaus skyrimo istorijoje“, — sakė prezidento atstovė spaudai po V. Adamkaus susitikimo su V. Greičiumi.

Ji sakė negalinti atsakyti, ar šalis vadovas reikalaus V. Greičiaus atsistatydinimo.

Ketvirtadienį Aukščiausiąjame Teisme surengtoje spaudos konferencijoje V. Greičius teigė, jog prezidentas Teismų tarybos kai kurių narių buvo suklaidintas.

„Manau, kad prezidentas patarėjų yra suklaidintas, patarėjai pateikė prezidentui melagingą informaciją ir prezidentui suformavo netinkamą nuomonę“, — sakė V. Greičius.

V. Greičius sakė, jog prezidentui melavo ir Teismų tarybos nariai.

AT pirmininkas vylėsi, kad susipažinęs su medžiaga prezidentas V. Adamkus pakeis savo nuomonę.

Prieš susitikimą su V. Greičiumi V. Adamkus priėmė kelis Teismų tarybos narius, kurie patvirtino, kad Nukelta į 6 psl.

Praradę pilietybę, galės ją susigrąžinti

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Lietuvos pilietybę į kitos valstybės iki 2003 metų, kuomet galiojo dvigubą pilietybę draudęs įstatymas, iškeitę asmenys galės ją susigrąžinti.

Seimas ketvirtadienį priėmė Pilietybės įstatymo pataisą, kuria suteikiama teisė dėl pilietybės grąžinimo kreiptis asmenims, ją praradusiems dėl draudimo turėti dviejų šalių pilietybes.

„Tai leidžia tiems žmonėms

kreiptis dėl dvigubos pilietybės, tai yra Lietuvos pilietybės atstatymo, nes pagal tuo metu galiojusį įstatymą jie jos neteko“, — sakė pataisą Seime pristatęs Žmogaus teisių komiteto narė Laima Mogenienė.

Iki 2003 metų Lietuvoje galiojęs įstatymas draudė turėti dvi pilietybes, tad Lietuvos piliečiai, tuo metu igiję kitos valstybės pilietybę, Lietuvos pilietybės neteko. Vėliau įstatymas pakeistas, suteikiant teisę turėti dvigubą pilietybę.

A. Kregždė traukiasi savo noru

Arvydas Kregždė

Kęstučio Vanago (ELTA) nuotr.

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Seimas ketvirtadienį pradėjo svarstyti parlamento kanclerio Arvydo Kregždės atsistatydinimo prašymą.

Nutarimui, kuriuo patenkinaamas A. Kregždės atsistatydinimas, pritarus po pateikimo, Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas jį siūlė

svarstyti skubos tvarka, tačiau parlamentas tam nepritarė.

Svarstant skubos tvarka, sprendimas dėl A. Kregždės atleidimo iš kanclerio pareigų jo paties prašymu būtų priimtas dar ketvirtadienį.

Skandaluose dėl piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi paskendusios kanceliarijos vadovas atsistatydinimo prašymą motyvavo liga.

A. Kregždė pastarąsias kelias dienas guli sostinės Santariškių klinikoje, jam buvo atlikta operacija.

Parlamentarai ypatingos skubos atsisakė motyvuodami, jog, sprendami dėl A. Kregždės atsistatydinimo, norėtų išgirsti paties kanclerio paaiškinimus dėl kanceliariją sudrebinusio „privilegijų“ skandalo.

Seimas ketino svarstyti A. Kregždės atleidimą iš pareigų dėl netinkamo jo vadovavimo, tačiau, gavus atsistatydinimo prašymą, siūlymo atleisti kanclerį atsisakyta.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-06-06

April 7, 2006
*****ORIGIN MIXED ADC 604
PERIODICALS
665 PS GRATIS 020106
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
DC 20540-4830
WASHINGTON

SPORTO

APŽVALGA

Įvairios sporto žinios

Paruošė Ed. Šulaitis

BAIGĖSI ČIKAGOS LIETUVIŲ KREPŠINIO
LYGOS SEZONAS

Balandžio 1 d. Lemonte buvo žaisti paskutiniai Čikagos LKL pirmenybių reguliaraus sezono susitikimai. Juose svarbų laimėjimą pasiekė „Radviliškio“ komanda, kuri nugalėjusi buvusius čempionus — „Alytaus“ krepšininkus 49:39, iškovojo I vietą (14 pergalių, 2 pralaimėjimai). Antraisiais liko „Alytus“ (13–3); III vietoje — „Aukštaitija“ (12–4); IV — „Lituanica“.

Iš viso varžėsi 12 komandų, ku-

rių pirmosios aštuonios tęs kovas atkrentamosiose varžybose.

Balandžio 8 d. ČLKL ruošia „visų žvaigždžių“ dieną. Čia bus trietaškių metimo konkursas, kamuolio dėjimo iš viršaus varžybos ir kt. Vakaro programos pabaigoje žiūrovai pamatys Čikagos „Žalgirio“ krepšininkus, žaidžiančius prieš ČLKL žaidėjų rinktinę. Pradžią 5 val. vak., Lemont Parkų distrikto pastate.

FUTBOLO LAUKO PIRMENYBIŲ SEZONAS

Rodos, neseniai baigėsi salės futbolo žaidynės, kuriose „Lituanicos“ futbolininkams nelabai sekėsi — jie užėmė priešpaskutinę (9-ąją) vietą ir turėjo atsisveikinti su „major“ divizija.

Balandžio 2 d., pagal tvarkaraštį, turėjo prasidėti pirmenybių sezonas lauke. „Lituanicos“ vyrai dar nesijautė tinkamai pasiruošę šiai ankstyvai pradžiai, todėl buvo patenkinti, kad į varžybų vietą Cicero mieste neatvyko visi teisėjai (pasirodė tik vienas) ir oficialios rungtynės nebuvo žaidžiamos. Vyko tik draugiškas susitikimas, kurį laimėjo lenkai iš „Polonia“ klubo 7:1. Kadangi buvo suspenduotas lietuvių komandos vartininkas, o jo vietą užėmęs, nelabai veiksmingai darbą

atliko, todėl lietuviai pralaimėjo.

Beje, už neleistinus veiksmus prieš teisėją paskutinės salės futbolo rungtynėse buvo suspenduoti 3 „Lituanicos“ futbolininkai, be kurių ateityje reikės išsiversti. Taip pat klubui paskirta nemaža pinigine bausmė, tad ateityje mūsų vyrai turės pagalvoti apie pasipriešinimo prieš teisėją galimas pasekmes.

Būsimos pirmenybių rungtynės „Metropolitan“ lygoje numatytos balandžio 9 d. „Legovia“ aikštėje, Yorkville, IL. Varžovų komanda yra viena iš silpnųjų, tačiau ir prieš ją reikės rimtai pakovoti, norint pelnyti taškus. Lietuviai žais 3 val. p.p. Prieš tai rungtyniaus rezervinė vienuolikė.

ARTĖJA Š. AMERIKOS ŽAIDYNĖS ČIKAGOJE

2006-ųjų m. — 56-asis iš eilės — Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės rengia lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga, vykdo Čikagos ASK „Lituanica“ ir LSK „Žalgiris“. Žaidynės vyks Čikagoje gegužės 19–21 d. Jų programoje numatomos krepšinio, tinklinio, plau-

kimo, šachmatų ir stalo teniso varžybos. Daugiausia komandų laukia krepšinio varžybose.

Krepšinio ir tinklinio komandas registruoja dr. Donatas Siliūnas, tel. 630-852-3204. Išankstinę registraciją reikia atlikti iki balandžio 15 d. imtinai.

IV LIETUVOS TAUTINĖ OLIMPIADA

Kaip praneša Lietuvos sporto vadovybė, šią vasarą, birželio 29 – liepos 2 d., Panevėžyje rengiama IV Lietuvos tautinė olimpiada.

Pirmoji olimpiada suruošta 1938 m. Kaune. Antrosios reikėjo laukti iki 1998 metų (ji vyko taip pat Kaune).

Trečioji buvo 2002 m. Šiauliuose.

Į šių metų olimpiadą įtraukta 19 sporto šakų. Registracija jau priimama, reikia kreiptis el. laišku: paketuras@one.lt

Žaidynių atidarymas vyks birželio 30 d. Panevėžyje.

ŠALFASS praneša

2006 m. ŠALFASS-gos jaunučių krepšinio pirmenybės

Kaip jau anksčiau skelbėme, 2006 m. Š. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 2006 m. gegužės 27 ir 28 dienomis, Toronte, Ont. Kanadoje. Vykdo — Toronto PPSK „Aušra“. Pirmininkas Raimundas Paškauskas.

Varžybos numatomos vykdyti šiose berniukų ir mergaičių klasėse: B (1990–1991 m. gimimo), C (1992–1993 m.), D (1994–1995 m.), E (1996–1997 m.) ir F „molekulių“ (1998 m. gim. ir jaunesnių). F „molekulių“ ir galbūt E klasėse komandos bus mišrios.

Dalyvauti kviečiami visi ŠALFASS-gos klubai ir kiti lietuvių sporto vienetai, atlikę 2006 m. registraciją ŠALFASS-goje. Komandų skaičius neapribotas visose klasėse. Jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyresnėse klasėse, kiek laiko ir vietos sąlygos leidžia. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose, tačiau ne atvirkščiai.

Išankstinę komandų registracija privalo būti atlikta iki 2006 m. balandžio 20 d. imtinai, šiuo adresu: Raimundas Paškauskas, 159

„CHICAGO BULLS“ LAIMĖJO —
SONGAILA NEŽAIDĖ

Dar gerokai prieš balandžio 4 d. United Center arenoje vykusias krepšinio rungtynes tarp „Chicago Bulls“ ir „Indiana Pacers“, Čikagos Lietuvių krepšinio lyga ir „Žalgirio“ klubas organizavo „masinį krepšinio sirgalių susibūrimą“, ne tiek dėl „Bulls“ komandos apskritai, kiek dėl labai populiarus lietuvių, šios komandos pirmamečio žaidėjo, Dariaus Songailos.

Lietuviai ne tik išpirko apie 3,000 bilietų į šias žaidynes, bet taip pat pasipuošė trijų spalvų marškinėliais (kiekvienas su bilietu gavo geltonos, žalios ar raudonos spalvos marškinėlius): susodinti vienoje vietoje, jie sudarė didžiulę ir labai ryškiai matomą lietuvišką trispalvę. Nors Dariaus Songailos dėl patirto sužeidimo aikštėje nebuvo, mūsų tautiečiai vis tiek palaikė „Bulls“ komandą, kas, be abejo, prisidėjo prie jų laimėjimo prieš „Pacers“ 102:96 (kaip žinome, šiemet „Bulls“ komandai NBA sezono pirmenybėse nelabai sekasi).

Į lietuvių grupę keliskart dėmesį atkreipė ir rungtynių pranešėjai, pradžioje nesugaudę, kokiai tautybei jie priklauso, kieno ta ryškiaspalvė vėliava, kokia kalba jie dainuoja ir skanduoja. Pagaliau „paslaptis“ paaiškėjo ir, nors Songaila nežaidė šiose varžybose, jis — ir lietuviai — gavo nemažai dėmesio. Reikia tik sveikinti Čikagos Lietuvių krepšinio lygą už tokios veiksmingos demonstracijos suorganizavimą.

P.A.

Sportas LIETUVOJE

Iškovojo trečiąją
pergalę

Lietuvos dviratininkas Raimondas Rumšas, atstovaujantis Italijos komandai „Parkpre - Guru - Selle Italia“, Italijoje laimėjo 10-ąsias mėgėjų lenktynes „Gran Fondo Selele Italia“. Tai — trečioji 34 metų lietuvių pergalė šį sezoną. R. Rumšas 155 km nuvažiavo per 4 val. 3 min. 58 sek. ir artimiausią varžovą aplenkė 2 min. 39 sek.

Vladimir Smirnov („Bianchi - Pennelli Cinghiale“, +4.52) finišavo ketvirtas, o Drąsutis Stundžia („Mercedes - Benz Selle Italia“, +4.53) — dešimtas.

Iš viso klasifikuoti 1,448 dviratininkai.

ELTA

„Chicago Bulls“ krepšinio komandos žaidėjas Darius Songaila mielai bendrauja su lietuviais — Indrės Tijūnėlienės nuotraukoje ji matome duodant autografus Čikagos lit. mokyklos mokiniams, atsilankiusiems į žaidynes United Center arenoje.

DRAUGAS
(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius — Vytas Paškus

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasižinti kopija.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

RELIGIJOS LAISVĖS PROBLEMOS

SES. ONA MIKAILAITĖ

Religijos laisvė — visuotinė vertybė?

Nūdien pasaulinėse žiniuose pagarsėjo Afganistano pilietis, buvęs musulmonas ir prieš 16 metų tapęs krikščioniu. Jo pateiktas mirties pavojus dėl šio apsisprendimo pasaulio dėmesį išskėlė visą aštrę religijos laisvės įgyvendinimo problemas.

Abdul Rahman tik per plauką išvengė mirties bausmės, musulmonų Aukščiausiojo teismo jam taikomos už atsimetimą nuo Islamo tikėjimo. JAV krikščionių grupės, sužinojusios apie jo padėtį, sujudo Baltuosius rūmus apipilti prašymais. Netrukus užsienio reikalų ministrė Condoleezza Rice stipriai paragino Afganistano prezidentūrą Hamid Karzai gelbėti Rahman. Daugelis amerikiečių pasipiktino, jog jų karių gyvybės aukomis išlaisvintas Afganistanas nepripažįsta religijos laisvės principo, taip aukštai vertinamos Amerikoje. Įvykis dramatiškai išryškino vis gilejančią prarają tarp Islamo pasaulio ir Vakarų kraštų.

JAV valstybės departamento Tarptautinės religijos laisvės tarnyba — vienintelė tokia įstaiga pasaulyje — kasmet išleidžia plačios apimties pranešimą apie tarptautinius religijos laisvės pažeidimus. Prez. George W. Bush yra pareiškęs, jog religijos laisvės teisė negincijama, nes „ši laisvė yra ne Amerikos dovana pasauliui, bet Dievo dovana kiekvienam žmogui...“ Jo įsitikinimu, tuo ir remiasi amerikiečių pastangos padėti pasaulio žmonėms, kad visur būtų įtvirtinta religijos laisvė ir visiems būtų garantuojama geresnė, šviesesnė ir taikesnė ateitis.

Kinija pasižymi religijos persekiojimu

Kinijos valdžia nuo 1949 m. sistemingai varžo savo piliečių religijos laisvę politiniais sumetimais. Kinijoje registruojamos ir kontroliuojamos visos religijos bei religinės organizacijos. Pagrindinių religinių bendruomenių — krikščionių, musulmonų, budistų — nariai ir vadovai sekami, persekiojami, areštuojami, ir siunčiami į darbo lagerius.

Kinijoje gyvena 12 mln. katalikų, kurie daugiau kaip 50 m. kenčia persekiojimus bei valdžios spaudimą nutraukti ryšius su Roma ir šventųjų sostu. Skaudi pasekmė — katalikų vyskupijų atskilimas nuo Romos. Tik 2005 m. konsekruotas pirmas Shanghai (labiausiai vakarietiškas miestas) vyskupas su šventojo Tėvo aprobatu ir su Kinijos valdžios patvirtinimu.

Užėmusi Tibetą, Kinija pradėjo žiauriai persekioti vietinius budistus ir tą persekiojimą tęsia. Daug budistų vyrų ir moterų vienuolių nuteisti ilgalaikėms kalėjimo bausmėms už nepasidavimą „patriotiniam perauklėjimui“. Prez. Bush ir dr. C. Rice pakartotinai reikalauja, kad Kinijos valdžia baigtų religijos laisvės varžymą, grasindami ekonominėmis sankcijomis. Tarptautinės religijos laisvės tarnybos ir JAV ambasadų darbuotojai stengiasi

persekiojamiems pagelbėti, reikalaujami suteikti žinių apie suimtų tikinčiųjų likimą.

Religija kitose komunistų valdomose šalyse

Fidel Castro valdomoje Kuboje, nepaisant ten apsilankiusio popiežiaus Jono Pauliaus II prašymo, toliau vykdoma religijos spauda. Katalikų Bažnyčia negali laisvai veikti: kunigai, vienuoliai ir veiklesni pasauliečiai sekami. Neleidžiama naujų bažnyčių statyti nei apgruvenusiu remontuoti. Tikintieji priversti pamaldoms rinktis privačiuose namuose, kur juos infiltruoja valdžios sekliai.

Šiaurės Korejoje iš viso nėra jokios religijos laisvės. Piliečiams draudžiama lankytis bet kokiose pamaldose. Mažos religinės organizacijos veikia su didele valdžios kontrole, ir tai toleruojama tik propagandos tikslais. Tikintieji krikščionys suimami ir kankinami vien už Šventojo Rašto skaitymą.

Vienintelis komunistų valdomas kraštas, kur religijos laisvės padėtis yra pagerėjusi, tai Vietnamas. Nuo prancūzų valdymo laikų čia yra išlikę nemažai katalikų, yra ir kitų krikščionių. Bažnyčios hierarchija privalo gauti valdžios leidimą svarbesniems veiksmams, pvz., kunigų skyrimui ir parapijų veiklai, bet su tais apribojimais gali veikti.

Religija posovietiniuose kraštuose

Rusijoje vienintelė valdžios pripažinta tradicinė religija yra Ortodoksų Bažnyčia. Stačiatikių dvasininkai skelbia, jog ši yra vienintelė tikroji Rusijos Bažnyčia. Į kitų religijų veiklą žiūrima kaip į pasikėsinimą prieš rusų tautinę bei dvasinę tapatybę.

Daugelį amžių Rusijoje veikusi Katalikų Bažnyčia iki šiol negauna „tradicinės“ religijos statuso, ji laikoma sekta. Katalikų Bažnyčios ryšiai su Ortodoksų Bažnyčia tebėra sudėtingi. Rusijoje veikia 4 katalikų vyskupijos, įskaitant ir Maskvos arkivyskupiją. Miestuose katalikai gali susiburti parapijose, tačiau, kiti yra išsisklaidę po didžiulius Rusijos plotus. Sankt Peterburge veikia katalikų kunigų seminarija, įkurta 1879 m., bet sovietų valdžios uždaryta 1917 m., vėl pradėjusi veikti 1992 m. Perna čia studijavo 55 klierikai, ruošdamiesi kunigiškam darbui Rusijoje. Jų 80 proc. yra kitataučiai, ne rusų kilmės.

Vyskupo Wert vadovaujama Rusų katalikų vyskupų konferencija daro dideles pastangas bendradarbiauti su Ortodoksų Bažnyčia. Katalikų apaštalavimą stačiatikių dvasininkai vadina „vogimu“ parapijiečių nuo jų bažnyčių. Prezidentas Vladimir Putin ne kartą yra apgynęs Rusijos Katalikų Bažnyčią nuo stačiatikių išpuolių.

Rusijos Katalikų Bažnyčios vyskupų konferencijos gen. sekretorius Igor Kovalski Maskvos radijui „Echo Moskvy“ yra paskelbęs, jog Rusijos valdžia nevaržo religinių mažumų laisvės. 1997 m. išleistas gan prieštaringas „Sąžinės laisvės ir asociacijos“ įstatymas gerokai riboja religinių mažumų teises. Sibire

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Religinis atgimimas juda vangiai

Sovietų okupacijos dešimtmečiais mus stebindavo lietuvių tautos nepalaužiamas ryžtas kovoti už tikinčiųjų teises, nepaisant ateistinio režimo taikomų bausmių už viešą tikėjimo išpažinimą, bažnyčios lankymą, sakramentų priėmimą, net kryželio ant kaklo dėvėjimą. Apie tai skaitydami „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikose“, jautėme nepaprastą pagarbą savo tautiečiams. Mums jie priminė pirmuosius krikščionis, nepabūgusius mirti kankinio mirtimi už teisę išpažinti Kristų.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, kai galėjome laisvai susitikti su savo tautiečiais ir apsilankyti tėvynėje, pamatėme kitą religinio gyvenimo vaizdą: daug tuščių bažnyčių, daug dvasininkų, kurie labiau rūpinosi tų bažnyčių pastatų restauravimu, kaip tikinčiųjų dvasinio gyvenimo atgaivinimu, krikščioniškų vertybių įdiegimu, ypač jaunuomenei. Nereikia tad dabar stebėtis, kad lietuviai ieško tos dvasinės atgaivos egzotiškose šalyse bei religijose — Indijoje, Tibete, įvairių sektų ir kultūr gretose. Juk žmogus yra iš esmės dvasinė būtybė ir pasaulio džiaugsmams ilgainiui jam pradeda atrodyti tušti, banalūs, beverčiai.

Tačiau okupacijų dešimtmečiai lietuvių tautai išugdė ir didžiavusių žmonių, kilnių asmenybių, nepabūgusių persekiojimų net mirties už savo įsitikinimus. Šiandien dedamos pastangos, kad tie asmenys būtų oficialiai paskelbti palaimintaisiais ir šventaisiais. Kai kuriuos geriau, kai kuriuos mažiau pažįstame, bet visi sutinkame, kad jie verti pakėlimo į altoriaus garbę, o Lietuva — verta turėti kuo daugiau užtarėjų pas Dievą.

Žinome apie kankinius: arki-vysk. M. Reinį, vysk. V. Borisevičių, Adelę Dirsytę ir kai kuriuos kitus — visi jie yra pakeliui į palaimintuosius, tereikia oficialaus Vatikano žodžio. Tarp mūsų dar yra žmonių, kurie turėjo laimės asmeniškai pažinti kun. Alfonsą Lipniūną, mirusį kankinio mirtimi nacių koncentracijos stovykloje 1945 m. kovo 28 d. Sukakus 61-eriems metams nuo jo mirties, Pa-

nevėžio Kristaus Karaliaus katedroje buvo pradėtas kun. A. Lipniūno palaimintuoju paskelbimo procesas. Nors jis bus ilgas ir komplikotas, nėra abejonės, kad ilgainiui kun. Lipniūnas atsistos šalia pal. Jurgio Matulaičio, o jo įkandin paseks Motina Marija Kaupaitė, A. Dirsytė, kankiniai vyskupai ir kiti mūsų tautos dvasios galiūnai. Tik apie juos retai užtiksimė žinių Lietuvos spaudoje ar kitoje žiniasklaidoje, kuri užimta „pasaulietiškomis sensacijomis“.

Beje, ar kas esame girdėję, kad Lietuvoje jau kuris laikas veikia „Marijos radijas“? Jo laidos girdimos Kaune, Klaipėdoje, Vilniuje ir Šiauliuose — kasdien, visą savaitę. „Marijos radijas“ neturi nei komercinių, nei politinių tikslų — tai vien dvasinio pobūdžio laidos, skelbti Jėzaus Kristaus išganymo Evangeliją, padėti žmonėms gyventi jos dvasia. Savo esme radijas yra katalikiškas. Siekiama, kad Dievo žodis, perduodamas šiltu žmogaus žodžiu, dvasinga muzika gaivintų klausytojus, ypač pasiektų tuos, kurie yra vieniši, seni, ligoti, kenčiantys, palūžę ir ieškantys tikrojo kelio.

Apie „Marijos radijo“ laidas taip pat nesužinosite iš populiariosios žiniasklaidos. Tad kaip ją atras jaunimas ir tie, kuriems skiriamos radijo programos? Ar jaunimas, pripratęs prie trankios muzikos, sekuliarizmo ir hedonistinė dvasia persunktų radijo bei TV programų, net ir netyčia pataikęs „Marijos radijo“ laidą, sustos jos pasiklausyti? O gal įvyks stebuklas ir kaip tik transliuojamu rožinio kalbėjimu, Marijos litanijos giedojimu, Šv. Rašto skaitymu, įvairia katalikiška informacija, meditacija laidos patrauks jaunimą. Jeigu jų pasiklausys, galbūt nereikės lakstyti į Indiją ar kitas Rytų šalis klausyti ten skelbiamo mokslo, galbūt „Marijos radijo“ laidos padės užpildyti tą dvasinę tuštumą, kuri jaunuolius veda į neviltį. Manome, kad kiekvienas užsienio lietuvis, turintis giminių ar draugų Lietuvoje, turėtų jiems priminti apie šias laidas ir paraginti bent retkarčiais jų pasiklausyti.

nuo 1994 m. gana stipriai veikia baptistų grupės, remiamos amerikiečių pinigais. Krasnojarske pastatyta „Grace Church“ turi 900 narių. Valdžia rengiasi įvesti naujas normas, varžančias užsieniečių misinierių veikimą Rusijoje. Žydų ir musulmonų religinėms bendrijoms leidžiama egzistuoti, tačiau Rusijoje buvusį stiprų antisemitizmą dabar keičia plati neapykanta musulmonams.

Baltarusijos valdžia 2002 m. išleidusi religijų reguliavimo įstatymą ir toliau varžo religinę veiklą. Lukašenko režimas religines bendruomenes seka, ieškodamas užsienio politikos įtakos ir jo valdžios kritikų. Baltarusijoje narių skaičiumi didžiausia esanti Rusijos Ortodoksų Bažnyčia, kur 2003 su valdžia sudarė atskirą privilegijuotą religijos sutartį.

Baltarusijos katalikams kur kas sunkiau. Juos aptarnauja daugiausia kunigai iš Lenkijos. Nuo 2001 metų 8 lenkams kunigams buvo atšauktos vizos.

Prieš 16 metų Lietuva ėjo tikėjimo laisvės netekimo kryžiaus kelią, kuris pareikalavo nemažai aukų. Šiandien lietuviams neturėtų būti sunku suprasti, atjausti kenčiančius religinį persekiojimą ir būti dekin-giems, jog Lietuvos tikintieji gali laisvai ugdyti religinį gyvenimą. Prieš 40 metų Vatikano „Susirinkimas rado reikalą paskelbti Tikėjimo arba sąžinės laisvės dekretą, kuris sako, kad „tikėjimo srityje žmogui negali daryti prievartos kitas žmogus, visuomenės grupė ar valdžia...“ Tikėjimas — laisvės teisė, pagrįsta pačia žmogaus laisvės vertybe“.

MŪSŲ JAUNIMAS IR CENTRAI

Mintys jaunimo rūmų atidarymo Lemonte proga

LIŪDA RUGIENIENĖ

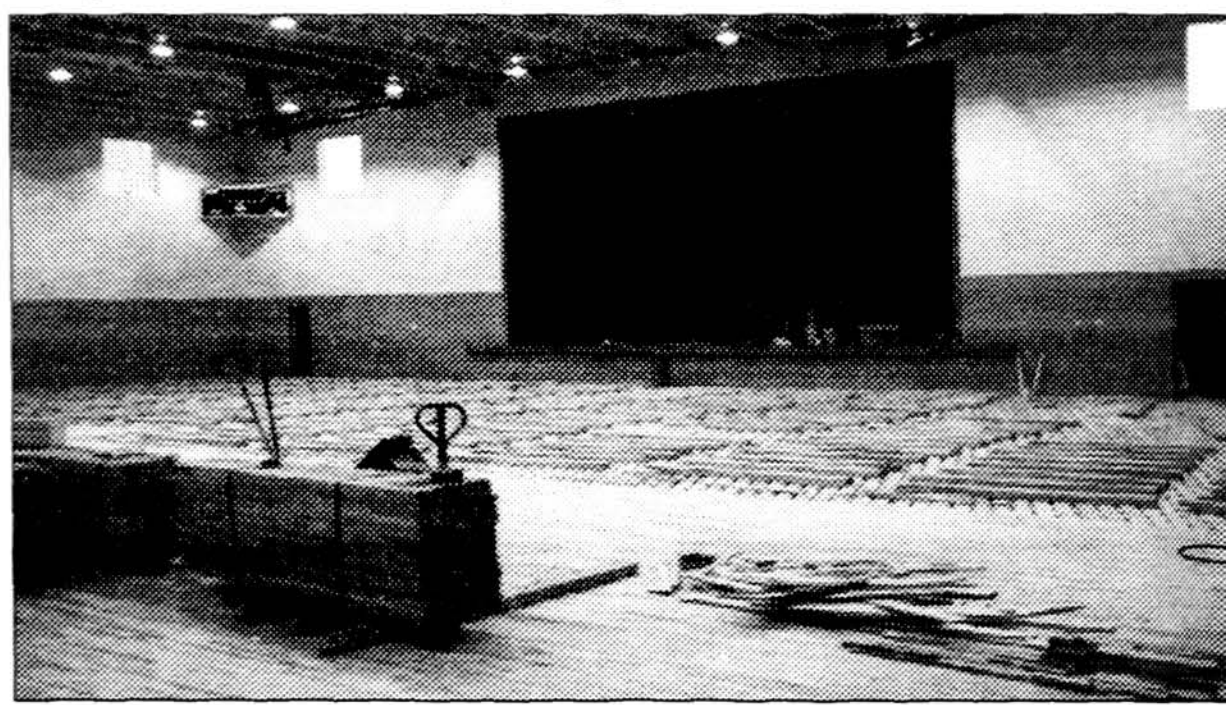
Emigracija iš Lietuvos auga pasibaisėtinu greičiu. LR Seime 2006 m. kovo 7 d. vykusioje konferencijoje „Emigracija iš Lietuvos: padėtis, problemos, galimi sprendimo būdai“, buvo kalbama apie emigracijos mastus, tačiau niekas tiksliai emigrantų skaičių neturi, įskaitant ir renkančius oficialią statistiką. Jie teigia, kad iš Lietuvos per nepriklausomybės metus emigravo 334,000 žmonių, vidutiniškai 21,000 per metus.

Dr. Mantas Adomėnas, Piliėnės visuomenės instituto atstovas, konferencijoje aiškino, kad tarp legalių emigrantų, t.y. užsiregistravusių, deklaravusių ir nedeklaravusių, santykis svyruoja 1:3. Tai reiškia — vienam deklaravusiam tenka du nedeklaravę: „Prieš porą dienų paskelbti Statistikos departamento duomenys, kad iš Lietuvos 2005 metais emigravo 15,000, atsižvelgiant į nelegalius, jų skaičius turėtų būti apie 40,000“. Peršasi išvada, kad iš Lietuvos išvyko mažiau nei pusė mln. žmonių, tikriausiai gąsdinančiai daugiau.

Tačiau ši kartą ne apie išvykusiųjų skaičius norėjau rašyti, bet apie tai, kad tie skaičiai kelia naujus iššūkius išeivijai. Praeitą vasarą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kraštų pirmininkų suvažiavime Trakuose kalbėjome su Didžiosios Britanijos atstove. Jos pagrindinis rūpestis — vieta, kur susirinkti. Į kai kuriuos renginius suvažiuoja nepaprastai daug žmonių, daugiausia jaunimas, o vietos masiniams susėjimams kaip ir nėra. Londonas nėra vienintelis, kur ši problema labai aktuali. Gausūs emigrantų skaičiai susibūrė Airijoje, Ispanijoje,

kalbama apie visus Europos kraštus jungiantį lietuvių kultūros centrą Vokietijoje. Šiose vietovėse, be Lietuvos valstybės pagalbos, sunku bus ką nors įvykdyti, vien naujų emigrantų iniciatyvos neužteks. Džiaugiamės, kad šį rudenį Seinuose atidaryta nauja lietuvių „Žiburio“ mokykla, kuri šviesą išvysdo nelengvomis vietinių lietuvių pastangomis ir Lietuvos valstybės parama.

JAV reikalai šiek tiek skiriasi, esame pajėgūs daug ką savo pačių jėgomis suorganizuoti ir reikiamus finansus sutelkti. Kaip pavyzdį, reikia paminėti Jaunimo rūmų statybą Lemonte. Tai jaunatviško entuziamo rezultatas. Neturėtų būti abejonių, kad tie rūmai yra būtini. Besidarbujantiems lietuvių išlaikymo aruoduose yra aišku — kuomet jaunimas neturi savo suėjimams vietos tarp lietuvių, jis blaškosi svetur. O ar gali būti gražesnė ir prasmingesnė vieta susibūrimui kaip prie šventovės, prie lituanistinės mokyklos patalpų, įvairių archyvų ir lietuviško meno muziejaus. Čia yra tikri lietuviški namai, mažytė Lietuvos dalelė. Kuomet Detroite buvo statoma Dievo apvaizdos bažnyčia ir Kultūros centras, taip pat buvo daug įvairiausių kritikos ir kalbų kalbėlių netrūko. Kiti įsivaizdavo, kad paimta paskola niekuomet nebus išmokėta ir lietuvių visuomenė bus įklampinta į problemas. Parapijos statytojai prognozavo: „Jei išsilaikysime 25 metus, tai visas įdėtas darbas, paaukotas brangus asmeniškai laikas ir finansai pasiteisins“. Parapija jau peržengė 30 metų sukakties slenkstį ir ne tik nežada užsidaryti, bet kiekvienais metais gražėja, o išgytas turtas brangsta. Jaunesnioji karta perima įvairias pareigas ir rūpinasi centro ateitimi, nes čia jie užaugo ir

Jaunimo rūmų salė — baigiamos dėti grindys. Algio Rugieniaus, Jr, nuotrauka.

dabar čia auga jų atžalynas.

Smagu, kad ir Lemonte Jaunimo rūmų statybą rūpinasi pats jaunimas. Jei jie stato, tai jiems bus svarbu, kas vyks toliau. O jaunų žmonių Čikagoje tikrai netrūksta, kaip netrūksta ir krepšininkų, todėl buvo sumanu suplanuoti dvi krepšinio aikštes, pritaikytas jaunesnio amžiaus krepšininkams, bet jos gali būti naudojamos, kaip viena aikštė vyrų rungtynėms. Prieš porą savaitių teko apžiūrėti šį pastatą. Salė tikrai išpūdinga, nors dar buvo nepabaigtas sudėti medinės grindys ir kiti vidaus įrengimai. Šone didžiulė scena pasitarnaus įvairiems kultūriniais renginiams, o pačioje salėje galės susėsti per 800 žiūrovų ar net daugiau. Gretimai šios didžiulės salės yra Lietuvių fondo ir Bočių salės, foje. Tai puikus architektūrinis planas, įvairių patalpų praktiškas junginys. Į Lemontą atvykome jau temstant, bet ir lauke pirmasis išpūdis buvo geras.

Pasaulio lietuvių centras Lemonte yra JAV lietuvių centras, nes

kitur tokios apimties vietovės neturime. Taigi visi norime, kad jis būtų tinkamas įvairiems poreikiams ir gražus, kad čia būtų vieta visoms lietuvių „bangoms“ ir visoms generacijoms. Lietuviška daina, vaidinimai, lituanistinės mokyklos ir jaunimo pasirodymai, įvairios šventės savoje aplinkoje, savuose namuose yra dovana jaunimui ir vyresniesiems. Krepšinis yra viena tų priemonių lietuvių išlaikyti, kuri kalba visomis kalbomis ir vienija visas „banges“, todėl ir krepšiniui pritaikyti salę yra labai svarbu.

Pasaulio lietuvių centrą ir Jaunimo rūmų statybos entuziastus tenka tik pasveikinti, palinkėti savo šaunią vietovę kiek įmanoma tobulinti, gražinti, kad tai būtų jaukūs ir svetingi lietuviški namai ne tik jums, bet ir mums, kurie atvyksime į svečius.

Jūsų pavyzdžiu galės pasekti ir kituose kraštuose besikuriantys lietuviai.

Jaunimo rūmų atidarymas įvyks balandžio 22 dieną, šeštadienį.

SUSIPAŽINKIME

Kartais nežinau, kuriuo keliu likimas nuves.

Šeštadienį nuėjome į anukės Audros Siliūnaitės krepšinio komandos čempionato varžybas parapijinių mokyklų turnyre. Tą dieną Audros St. Joan of Arc (Lisle, IL) mokykla pralaimėjo, t.y. turnyre pelnė antrą vietą.

Šalia mūsų sėdėjo žmogus su trimis vaikais. Iš St. Joan of Arc mokyklos veiklos su juo bendraujantys Daina ir dr. Donatas Siliūnai mus su juo supažindino. Paaiškėjo, jog tai Joseph Shannon, kandidatas į JAV Kongresą. Antradienį bus pirminiai balsavimai („primaries“), kurių me-

tu išrenkami partijų kandidatai.

Ir tikrai, antradienį „fortūna“ jam nusišypsavo! Lapkričio mėnesį Joseph Shannon kandidatuos prieš Judy Biggert. Jis yra Demokratų partijos kandidatas atstovauti District 13, kuris apima DuPage, Will ir Cook Counties dalis. Atstovai yra renkami kas dveji metai. JAV turi 435 atstovus, kurie renkami, atsižvelgiant į žmonių skaičių, o kiekviena valstija turi po 2 senatorius. Illinois turi 55 respublikonus ir 44 demokratų atstovus.

Su savo žmona ir jų penkiais vaikais, nuo 1 m. iki 11 m., Joseph

Shannon gyvena Woodridge, Illinois, priklauso St. Joan of Arc katalikų parapijai. Istorijos bakalaurą Shannon 1985 m. gavo iš University of Portland, po to dvejus metus studijavo tarptautinę teisę Londone, Anglijoje, o „Juris Doctor“ laipsnį gavo 1988 m. iš University of Notre Dame Law School. Jis yra pradininkas ir partneris advokatų firmos „Dolan and Shannon, P.C.“ ir priklauso įvairioms advokatų draugijoms. Pats buvęs sportininkas, Joe Shannon padeda treniruoti jaunimo bėgimo ir krepšinio komandas.

Joe Shannon pirmą kartą bren-da į rimtuosius politikos vandenius, siekdamas įtakoti JAV energijos politiką ir sveikatos apdraudimo sistemą. Amerikos energija remiasi nafta (yra „petroleum based“). Reikia sukurti sėkmingas atsinaujinamos energijos šaltinius — vėjo, saulės, organinius. Kad 10 metų bėgyje Amerika turėtų savarankiškus energijos šaltinius, svariai galėtų prisidėti Argonne National Laboratories. Firmos gaminančios alternatyvią energiją būtų atleistos nuo mokesčių, kuriant „tax-free zones“.

Shannon rūpinasi pagerinti Amerikos darbuotojų padėtį, pvz., nepri-taria Judy Biggert siulomam įstatymui, kad firmos įvestų „flex-time“, taip išvengiant atlyginimų už virš-valandžius. Pats gavęs valdžios pas-kolą studijoms, jis apgailestauja, kad studentams paskolos pakilo nuo

3 iki 7 proc. Kandidatas teigia, kad Kongresas mažiau paskolų duoda studentams, ir tos didesnės procentu, mažina pensininkų sveikatos apdraudą (Medicare), bet stato tiltus mažai naudojamose vietovėse Alias-koje.

Patekęs į Kongresą, Joe Shannon norėtų darbuotis energijos bei smulkiojo verslo paramos komite-tuose. Shannon yra prieš abortus, jis tvirtina, kad vaikams svarbiausia įtaka yra gera šeimyninė aplinka. Jis buvo jauniausias iš devynių vaikų. Į jų šeimą buvo priimtas augintinis, kuris sirgęs „rubella“, beveik apkurto ir apako. Šis jo brolis padarė jam didžiulę įtaką, nes daug nugalėjęs mokėsi ir dabar sugeba savarankiškai gyventi.

JAV Illinois senatoriaus Dick Durbin motina yra lietuvė, JAV Illinois atstovas John Shimkus yra lietuvis. Joe Shannon, kaip pavardė rodo, yra airių kilmės. Lietuva turi daug bendra su Airija — abu kraštai buvo vergiami, patyrė daug skurdo ir bado. Šiais laikais Airija ekonomiškai atsigavo. Studijuodamas Anglijoje, Joe Shannon pasinaudojo proga pakeliauti po Europą, įskaitant Čekiją, ir supranta Lietuvos padėtį. Nežinia, kaip lapkričio mėnesį švytuoklė pasuks, bet verta nepraleisti progos susipažinti su kandidatais į JAV įtakingas pozicijas.

Indrė Tijūnėlienė

Demokratas Joseph Shannon (viduryje), kandidatas į JAV Atstovų rūmus iš Illinois (District #13; Du Page, Will ir Cook Counties), kartu su savo trimis vaikais ir savo bičiuliais Daina bei dr. Donatu Siliūnais, jų dukra Audra ir dr. Donatu Tijūnėliu.

VOKIETIJA

VOKIETIJOS LB TARYBOS
SUAŽIAVIMAS

Š.m. kovo 11 d. įvyko eilinis metinis VLB Tarybos suvažiavimas. VLB Taryba yra vyriausiasis Vokietijos Lietuvių Bendruomenės organas. Ji priima Bendruomenės statutą ir kitus nuostatus, nustato tarybos rinkimų tvarką, renka Bendruomenės valdybą, Garbės teismą, Kontrolės komisiją, Bendruomenės tarybos rinkimų komisiją ir narius į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą, sprendžia kitus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės aukštųjų organų, Vokietijos LB valdybos arba tarybos narių pateiktus klausimus, numato priemones lietuvių kultūrai puoselėti bei išlaikyti.

Tarybos posėdyje buvo aptarti einamieji Bendruomenės reikalai. Valdybos pirmininkas, izdininkas, taip pat ir Jaunimo sąjungos pirmininkas pranešimais apžvelgė praėjusių metų veiklą.

Išrinkti VLB atstovai į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą, vykiantį š.m. rugpjūčio 7–10 d. Vilniuje, PLB XII seime Vokietijai atstovaus: dr. Vincas Bartusevičius, Rimas Čuplinskis, Dalia Henke, Gintaras Ručys, Marytė Šmitienė.

Išrinkta nauja VLB valdyba: pirmininkas Antanas Šiugždinis, vice-

pirmininkas dr. Vincas Bartusevičius, izdininkas Gintaras Ručys, sekretorė ir atstovė spaudai Bernadeta Goštautaitė, narys teisiniams reikalams Klausas Žulys, narė kultūrai Agnė Kubiliūtė. Antanas Šiugždinis valdybos pirmininko pareigas eina ilgiausiai per visą VLB istoriją — 9 metus, tuo tarpu Vincas Bartusevičius valdyboje darbuojasi jau 34 metus.

Praėjusių metų tarybos posėdyje buvo išsamiai diskutuota iškilusi krizė Vasario 16-osios gimnazijoje ir su ja susijusi tarybos atstovų veikla gimnazijos kuratorijoje. Tada buvo nutarta tarybos atstovų atšaukimo ir kuratorijos klausimo svarstymą atidėti iki kito posėdžio. Todėl šis klausimas ir buvo įtrauktas į šių metų posėdžio darbotvarkę. Prieš tarybos posėdį VLB valdyba išplatino savo pareiškimą dėl susiklosčiusios padėties (žr. priedą), kuriame išreiškė gilų susirūpinimą esamų tarybos atstovų kuratorijoje kompetencija, atsižvelgiant į paskutinių metų kuratorijos sprendimus, prieštarojančius vertinamus Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje. Po ilgų diskusijų, siūlymas tarybos atstovams gimnazijos kuratorijos valdyboje iš-

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimo dalyviai š.m. kovo 11d.

reikšti nepasitikėjimą ir juos atšaukti, pasidalijus balsams po lygiai, nebuvo priimtas. Užuo mirusio Armino Lipšio ir iš kuratorijos pasitraukusio Vingauda Damijonaičio, taryba išrinko atstovais į kuratoriją Tomą Bartusevičių ir Klausą Žulį. Tačiau reikia paminėti, kad tiek valdybos pranešimui pritarusieji, tiek jį bekompromisiškai atmetusieji, tarybos bei kuratorijos nariai pasisakė už tampresnę ir konstruktyvesnę bendradarbiavimą tarp VLB institucijų bei kuratorijos, ir išreiškė norą labiau rūpintis savo sprendimu

skaidrumu visuomenės akyse.

Tikimės, kad tarybos posėdyje padėti pamatai dalykiškoms ir atviroms diskusijoms Bendruomenei rūpimais klausimais apie ideologinę ir finansinę Vasario 16-osios gimnazijos padėtį, ir toliau tarnaus konstruktyviam bendradarbiavimui tarp Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos, Bendruomenės institucijų bei kitų suinteresuotų asmenų.

Bernadeta Goštautaitė
VLB valdybos atstovė spaudai

Daugiau žinių iš Vokietijos
skaitykite 8 psl.

Daug tokios muzikos prisiklausiau vokiečių okupacijos laikotarpiu. Didingai skambėdavo jos garsai, bet nežinau, ar aš ją kada nors supratau ar pamėgau — per daug tragiškai ji mane nuteikdavo, ypač po vieno asmeniškio patyrimo, vos keletą mėnesių po Katynų kapų atradimo. Vieną 1943 m. vėlyvo rudens vakarą su tėčiu arkliniu vežimuku iš Veprių miestelio važiuojame namo — tuo pačiu keliu, kai aš prieš penketą metų tuo pačiu arkliu (Bėriu) jočiau pro Martiniškių mišką. Tik šį kartą, sėdėdamas tėtis pašonėje, jaučiausi daug saugiau. Privažiavus Kauno–Žarasų plentą, turėjom sustoti ilgoje kolonoje brezentais dengtų sunkvežimių su aptemdytomis šviesomis, ir gana lėtai judančių. Visų sunkvežimių brezentinių stogų galinės dalys buvo tampriai susegtos, išskyrus vieno. Šiam sunkvežimiui pravažiuojant pro mus, vėjui papūtus, uždangalas trumpai atsivėrė, atskleidamas labai keistą krovinį. Kito sunkvežimio, kad ir silpnos, žibintų šviesos pagalba, spėjau pamatyti lyg tai netvarkingai sumestų pagalių krūvą, lyg tai akmenis, apibarstytus kalkėmis. Kalkių kvapas sklido ir iš pirmo pravažiuojančių sunkvežimių. Norėjau tėvo paklausti, ar jis žino, kas tai per kroviny, bet jis, pridėjęs smaližį prie lūpų, davė ženklą patylėti. Bijojau, kad kas iš vairuotojų neišgirstų, apie ką kalbam. Tik kolonai pravažiavus man jis paaiškino, kad tai žydų kaulai, gabenami į Ilgabrado durpyną sudegimui. Vietiniai tą durpyną vadindavo Samanyne. Tėtis nuomone, lavonai buvo pakraunami iš masinių kapų Pivonijos miške, apie du kilometrus į pietryčius nuo Ukmergės, šalia vieškelio į Vilnių. Visi žinojo apie tą kapinyną nuo 1941 m. rudens, kada vokiečių „Einsatzkomandos“ sušaudė beveik visus Ukmergės miesto ir apylinkių žydus, kurių ten gyveno maždaug 6,000 — apie pusę to miesto gyventojų. Negaliu dabar pasakyti, kas jiems iškasė duobes. Gal jie patys, o gal sovietų belaisviai, kurių, prisimenu, jau buvo nemažai prigrūsta į buvusias Gedimino pulko vardo kareivines. Kaip jau esu sakęs, ten prieš tai internuoti lenkų belaisviai gyveno, vėliau Raudonosios armijos kareiviai, po to ir Whermachto kariai, o, sugrįžus sovietams, vėl raudonarmiečiai.

Žydų paskutinė kelionė — „procesija“ į sudegimą vietą Samanyne (iš Smiltynės Pivonijos miške) buvo ne ilgesnė, kaip 20 km, trukusi gal 30 min. Samanyne prie Ilgabrado yra visiškai šalia plento tarp Ukmergės ir Jonavos. Ten jau nuo prieškarinių laikų veikė durpių apdirbimo įmonė, jas paruošusi ne tik vietos naudojimui, bet ir eksportui. Ir mano tėtis, atmenu, kartą iš ten par-

APIE OŽKŲ KALVAS

JONAS ŠARKA

Nr. 10

sivežė keletą kubų džiovinų durpių, bet rado jas neapraktiškas namo apšildymui; labai karštai ir ilgam jos prišildė krosnį, bet skleidė nelabai malonų kvapą. Labai greitai grįžo prie apšildymo beržinėmis malkomis, prie kurių liepsnos, mes vaikai, labai mėgdavom pasėdėti. Joms perdegus ir tvirtai uždarius krosnies geležines dureles, ten palikę karštos anglys ilgiau kaip parą šildydavo koklines kambario sienas. Net keturis namo kambarius ta krosnis apšildydavo.

Lietuva, kaip ir Gudija ar Ukraina, buvo nusagstyta daugybe panašių vietų į Pivonijos mišką prie Ukmergės, kur vokiečių „Einsatzgruppen“ ar „Einsatzkomandos“ buvo „privirę daug košės“. Įrodžius, kad Katynų žudynės nebuvo jų kaltė, dabar, artėjant Raudonajai armijai, reikėjo daryti viską, kad išvengtų didžiulės kompromitacijos. Vokiečiams atėjo eilė bandyti užtušuoti savo baisius nusikaltimus, kurie buvo nei kiek nemažesni už NKVD Katynų, Mednoje, Piatikhatki miškuose ir daug kur kitur. Vokiečiai buvo priversti labai skubėti likviduoti masinius savo aukų kapinynus. Auschwitz ar Dachau koncentracinių stovyklų krematoriumai per toli, per daug laiko ir benzino kainuotų. Čia jie panaudojo savo įgimtą išradingumą — durpėmis sudeginti savo aukas. Tam tikslui jie ir panaudojo Ilgabrado Samanyne. Ten turbūt buvo nemažai džiovinų durpių, patogus privažiavimas ir tik pusvalandis sunkvežimiu nuo Pivonijos Smiltynės. Geriau nereikėjo. Gal ir iš kur nors toliau buvo atgabenami tie šiurpiai atrodantys kroviniai. Neteko sužinoti, ar iš tikrųjų gerai veikė ši deginimo priemonė ir kur jie dėjo sudegintųjų pelenus. Senutė iš Bečių kaimo (apie 2 km į rytus nuo Samanyne) prieš penkerius metus man pasakojo, kad tais metais vakarų vėjai atnešdavo sivilančios mėsos kvapus...

Be to, neprisimenu, kad per radiją kas nors būtų skaitęs ilgus sąrašus pavardžių, palydimų varpo dužiais. Iš dulkės gimė, dulke ir pavirto... Kiek esu matęs iš dokumentinių filmų, girdėjęs iš žmonių pasakojimų, skaitęs iš knygų — vokiečiai

einsatzkomandininkai daug gudriau už sovietų enkavadistai likviduodavo savo aukas. Trumpai prieš sušaudant, jie vyrus, moteris ir vaikus priversdavo išsirengti nuogai, iš drabužių iškratydavo visus asmens dokumentus, brangenynes, suvarydavo visus į duobes ir tik tuomet iš lengvųjų kulkosvaigčių paleisdavo salves šūvių.

Šešios dešimtys su viršum metų jau prabėgo nuo ano 1943 m. dargano rudens vakaro, kai vėjo papūstas sunkvežimio uždangalas, lyg kažkokios antgamtinės jėgos verčiamas, prieš mano akis atvėrė siaubingą, šiurpulingą ir neužmirštamą vaizdą. Dažnai prisimenu ir kitiems papasakojau apie tą įvykį. Kiti nenori tikėti, manydami, kad tai mano vaizduotės reiškinys ar slogutis, charakteringas pagyvenusiam žmogui. Mano dukters vidutinio amžiaus draugė, gimusi ir augusi Rusijoje, pavyzdžiui, gana lengvai patikėjo į incidentą apie koloną su žydų lavonais, bet nenorėjo tikėti, kad Katynų žudynės buvo rusų darbas. Jai pasiūliau pasiskaityti Vladimir Abarinov knygą „The Murderers of Katyn“. Ji sutinka, kad Stalinas ir Berija buvo žiaurūs despotai, tačiau negalinti įsivaizduoti, kaip rusai pajėgė Katynę ir kitur išžudyti tūkstančius nekaltų — beginklių žmonių; jos istorijos klasėse tokio dalyko nėra girdejęs ir tai esą visiškai prieš rusų tautos charakterį. Ji net nemąstanti, kad knygos pakeistų jos nuomonę.

Bordenko komisijos variantas

1943 m. rugsėjį Raudonajai armijai atsiėmus Smolenską, per Maskvos radiją vėl girdėjosi 21 salvės iš sunkiųjų artilerijos pabūklų, palydimos jau daug kartų girdėtu „mirtis vokiškiems užgrobėjams“. Ilgai nelaukę, sovietai pradėjo savo tyrimus Katynų miško Kozy (Gory (Ožkų kalvose). Jie sudarė savo komisiją, vadovaujamą chirurgo dr. Burdenko, kurio vardu ši komisija buvo pavadinta ir tuo vardu paliko istorijos knygoje bei oficialiuose dokumentuose. Neatidėliodama ši komisija paskelbė savo tyrimų radinius, kurie greičiausiai iš anksto buvo suredaguoti Kremliuje. Pirmiausia, be jokio paaiškinimo, jie sunaikino lenkų Raudonojo Kryžiaus neseniai įrengtus kapus, kur buvo palaidoti prieš tai trijų komisijų (Tarptautinės, Lenkijos Raudonojo Kryžiaus neseniai įrengtus kapus, kur buvo palaidoti prieš tai trijų komisijų (Tarptautinės, Lenkijos Raudonojo Kryžiaus ir Vokietijos specialistų) ištirti atkasti kūnai. Tad išeitų, kad jau trečią kartą tie lavonai buvo kur nors pakasti.

Bus daugiau.

Susprogdintas egzaminų baimės burbulas

Egzaminų baimės burbulus sprogdina nacionalinio egzaminų centro direktorius Vidmantas Jurgaitis (deš.).

Linos Petrauskienės (ELTA) nuotr.

Vilnius, balandžio 6 d. (ELTA) — Artėjant brandos egzaminams, ketvirtadienį Lietuvoje pradedama informacinė kampanija „Egzaminai. Nesinervink.lt“, nukreipta prieš

išpūstą egzaminų baimę.

Jau ketvirtus metus rengiama akcija šįmet ragina visus — moksleivius, jų tėvus ir pedagogus — kartu susprogdinti egzaminų baimės burbulą.

Kampaniją rengia Švietimo ir mokslo ministerija, Nacionalinis egzaminų centras, Lietuvos mokinių parlamentas ir Lietuvos moksleivių sąjunga.

Pasak švietimo ir mokslo ministro Remigijaus Motuzo, svarbu, kad raginimas nepūsti egzaminų baimės burbulą pasiektų ne tik moksleivius, bet ir visus, kurie yra šalia jų. „Kelią nepagrįstoms baimėms turi užkirsti žinojimas, kad egzaminų užduotys kiekvienais metais yra rengiamos pagal mokymosi programas, o informacija apie egzaminus, jų laikymo tvarką yra prieinama internetu, telefonu ir skelbiama mokyklose. Svarbu, kad užuot nerimavę, abiturientai visą energiją galėtų skirti susikaupimui ir ramiam mokymuisi“, — teigė ministras.

Kampanijos „Egzaminai. Nesinervink.lt“ metu bus tiesiogiai bendraujama su mokiniais — su jais susitikis specialiai pasirengusios studentų komandos.

Buvęs ambasadorius įtariamasis ryšiais su nusikaltėliais

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Buvęs Lenkijos ambasadorius Lietuvoje, dabar garbės konsulas, žinomas advokatas Jan Widacki penktadienį bus apklausiamas Balstogės miesto apeliacinėje prokuratūroje.

Pasak dienraščio „Życie Warszawy“, J. Widacki bus pateiktas kaltinimas, jog privertė ilgiems metams kalėjimo už nužudymą nuteistą Sławomir R. teisme melagingai liudyti.

Anot laikraščio, „Sławomir R. advokatas pasiūlė liudyti 'Pruškovo' nusikaltėlių gaujos vadeivų naudai, o kalėjime jį susirado padedant vienai iš nusikaltėlių žmonių“.

Šie faktai privertė Lenkijos prokurorus kitaip pažvelgti į J. Widacki

veiklą.

Be to, pernai Lenkijos visuomeninė televizija paskelbė, kad maždaug 1990 metais, dar prieš išvykstant dirbti ambasadoriumi į Lietuvą, J. Widacki, būdamas Lenkijos vidaus reikalų viceministru, aktyviai dalyvavo įsteigiant fondą „Saugi tarnyba“, kuris turėjo padėti nukentėjusiems policininkams. Teigiama, kad fondą, kuris gyvavo iš lošimo namų pelno, įkūrė su „Pruškovo“ gauja susiję nusikaltėliai.

Krokuvoje gyvenantis J. Widacki jau kelerius metus yra Lietuvos garbės konsulas Lenkijoje, 1996 metais jis buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu.

Sportas

* Kinijoje vykstančiose pasaulio plaukimo pirmenybėse trumpame (25 m ilgio) baseine Rolandas Gimbutis nepateko į 50 m rungties laisvuju stiliumi finalą. Ketvirtadienį pusfinalyje R. Gimbutis distanciją įveikė per 22.14 sekundės ir su ispanu Eduardo Lorente pasidalijo dvyliką vietą. Iki finalinio aštuntuko lietuviui pritrūko 0.15 sekundės.

* Trečiadienį Italijoje prasidėjo 36-ą kartą rengiamos penkių etapų daugiadienės „Settimana Ciclista Lombarda“ dviratininkų lenktynės. Trečias pirmajame etape finišavo „Amore & Vita-McDonald's“ komandos narys Drąsutis Stundžia, 156.4 km distancijos finišė 2 sekundės pralaimėjęs nugalėtojui olandui Tom Stamsnijder.

* Du įvarčius — 20-ąją bei 21-ąją — 64-ose NHL reguliariojo sezono rungtynėse pelnė Dainius Zubrus, tačiau lietuvių Washington „Capitals“ komanda po baudinių serijos namuose 3:4 pralaimėjo Caro-

lina „Hurricanes“ ledo ritulininkams.

* Šarūno Jasikevičiaus Indiana „Pacers“ komanda NBA reguliariojo sezono rungtynėse namuose 111:103 nugalėjo Toronto „Raptors“ krepšininkus bei nutraukė penkių pralaimėjimų iš eilės seriją. Lietuvis aikštelės šeimininkams pelnė 11 taškų, atkovojo 2 kamuolius, atliko 7 rezultatyvius perdavimus bei dusyk suklydo. Per 23 minutes Š. Jasikevičius pataikė 1 tritaškį iš 2, 2 dvitaškius iš 3 bei realizavo visus 4 baudų metimus.

* Po devynių pergalių iš eilės pralaimėjimą NBA patyrė vietą atkrintamosiose varžybose jau užsitikrinusi Cleveland „Cavaliers“ komanda, trečiadienį išvykoje 94:96 turėjusi pripažinti New York „Knicks“ krepšininkų pranašumą. Svečių gretose nežaidė rungtynėse su Philadelphia komanda kojos traumą patyręs Žydrūnas Ilgauskas. Tikimasi, jog lietuvis jau galės žaisti rungtynėse šeštadienį.

Opozicija nori atstatyti Seimo pirmininką

Atkelta iš 1 psl.

Šį dokumentą pasirašė opozicinės konservatorių, liberalcentristų, liberaldemokratų frakcijų nariai bei kai kurie mišrios Seimo narių grupės atstovai.

Seimo opozicinė Liberalų frakcija nusprendė, jog dalis jos narių parems interpeliaciją, tačiau ne visi.

„Manome, kad A. Kregždės atleidimas yra tik mažas žingsnelis. Seimo pirmininko A. Paulausko atsakomybės klausimas — atviras. Nutarėme, kad mūsų frakcijos atskiri nariai rašysis po interpeliaciją. Mes norime, kad interpeliacija nebūtų viešųjų ryšių akcija, o būtų procesas, kurio metu būtų nustatyta A. Paulausko atsakomybė“, — sakė Seimo liberalų frakcijos seniūnas Eligijus Masiulis.

E. Masiulis sakė pats pasirašysiąs interpeliaciją, o kitas liberalas, Seimo pirmininko pavaduotojas Gintaras Steponavičius patvirtino neketinąs to daryti.

„Mano parašo ten nebus, aš nekomentuosiu kol kas šių dalykų. Manau, kad yra daug klausimų, į kuriuos dar reikia atsakyti, frakcijoje suformulavome atvirus klausimus A. Paulauskui. Tačiau manau, kad A. Paulauskas iš Seimo vadovybės buvo tas, kuris buvo suinteresuotas čia veikusia privilegijų sistema. Šią situaciją toleravo ne vienas konkretus asmuo, todėl klausimas yra gerokai platesnis“, — aiškino G. Steponavičius.

Seimo statutas numato, jog pareiškimas dėl Seimo pirmininko atšaukimo įteikiamas jo pirmajam pavaduotojui, tuo tarpu A. Paulauskas nė vieno iš savo penkių pavaduotojų nėra siūles skirti pirmuoju.

Seimo pirmininkas ketvirtadienį posėdyje pareiškė, kad jo atstatydinimo siūlė įteikti jam pačiam, tačiau konservatoriai baiminosi, jog tokiu atveju, nesilaikant Statuto, balsavimas dėl nepasitikėjimo gali būti paskelbtas negaliojančiu.

Dėl ambasados pastato Romoje į kovą stoja ir studentai

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Dėl Pirmosios Nepriklausomybės laikais Lietuvai priklausiusio ambasados pastato Romoje grąžinimo teisėtiems savininkams į kovą kyla ir studentai.

Italijos valdžia jau šešiolika metų neišsprendžia Lietuvos ambasados Romoje klausimo. Lietuvai priklausiusį pastatą vėliau Italija atidavė tuometinei Sovietų Sąjungai. Dabar šiame pastate yra įsikūrusi Rusijos ambasada.

Tuo tarpu Italijos ambasada Lietuvoje dėl įsikūrimo problemų neturi — neseniai ambasados Lietuvoje rezidencija ir kanceliarija persikėlė į naujas patalpas sostinės Žvėryno mikrorajone.

Norėdama priminti vis dar egzistuojančią Lietuvos ambasados pastato Romoje problemą, Lietuvos studentų iniciatyvinė grupė ketvirtadienį surengė piketą prie naujojo Italijos ambasados pastato Vilniuje.

Studentai tikisi, kad prieš savaitgalį Italijoje vyksiančius parlamento rinkimus, toks piketas atkreips Italijos visuomenės bei politi-

kų dėmesį į iki šiol neišspręstą klausimą.

Beveik prieš dvejus metus Romoje viešėjusiam premjerui Algirdui Brazauskui Italijos premjeras Silvio Berlusconi pažadėjo, jog išspręs įsisenėjusią problemą dėl Lietuvos ambasados Romoje. Tačiau iki šiol situacija nepasikeitė.

Ambasados pastatą su dideliu parku prestižinėje Romos vietoje, greta tuometinio Italijos ministro pirmininko rezidencijos, Lietuva nusipirko išsimokėtinai 1937 metais, tačiau spejo sumokėti tik 46.6 proc. jo tuometinės vertės.

SSRS reikalaujant, Italija prieš Antrąjį pasaulinį karą iškraustė nepriklausomybę praradusios Lietuvos diplomatus. Pokarį ambasados pastatas atiteko Sovietų Sąjungai, dabar jame yra įsikūrusi Rusijos diplomatinė atstovybė.

Vilniaus derybos su Roma dėl ambasados grąžinimo prasidėjo Lietuvai atkūrus nepriklausomybę. 2004 m. Italija pasiūlė Lietuvai naują pastatą ambasadai Romoje, tačiau Vilnius šį pasiūlymą atmetė.

Prieš miegą — politikų pasakos

Vilnius, balandžio 6 d. (BNS) — Prieš miegą vaikai galės klausytis kompaktinėje plokštelėje įrašytų Lietuvos politikų sekamų pasakų.

Pasakas mažyliams seks parlamentarai socialdemokratas Česlovas Juršėnas, liberalė Dalia Teišerskytė, „darbiečiai“ Antanas Bosas ir Dangutė Mikutienė, liberalas Eligijus Masiulis bei europarlamentaras Eugenijus Gentvilas, rašo dienraštis „L.T.“

Politikų šešeto įrašytas pasakų rinkinys kompaktinės plokštelės pa-

vidalu pasirodys jau balandžio pabaigoje.

Č. Juršėnas sekė lietuvių liaudies pasaką apie kiškį ir vilką. D. Teišerskytė — apie autobusą, kurio keleiviai patiria gyvenimo džiaugsmą po avarijos atsidūrę saulėje pakelės pievelėje. Pasaką apie pelytę Zitą, susidraugavusią su tarakonų ir išgąsdinusių katiną, sekė D. Mikutienė.

Idėja įrašyti politikų sekamas pasakas kilo žinomam dainininkui Žilvinui Žvaguliui.

Prezidentas nusivylė AT vadovu

Atkelta iš 1 psl.

Prieš sprendžiant dėl Biržų rajono apylinkės teismo pirmininko V. Margevičiaus tolesnio darbo jiems buvo pateikta tik žodinė informacija dėl prieštaringos teisėjo biografijos, tačiau tvirtina negavę ir nematę jokių valstybės saugumo pažymų.

Anot atstovės spaudai, preziden-

tui tai pasakius V. Greičiui, pastarasis tvirtino, kad tarybos nariai sako netiesą, o „teisus jis vienas“.

Tuomet, atstovės spaudai teigimu, reaguodamas į V. Greičiaus atsakymus, prezidentas replikavo: „kaip tokiu atveju Teismų tarybos pirmininkas, AT pirmininkas gali dirbti su tokia Teismų taryba?“.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Ukrainos prezidento partija pritarė sąjungai su Tymošenko

Kijevas, balandžio 6 d. („Reuters“/BNS) — Ukrainos prezidento Viktor Juščenko partija nutarė formuoti koaliciją su kitomis liberaliomis „Oranžinės revoliucijos“ partijomis, šitaip atsisakydama sandėrio su promaskvietiška Regionų partija, laimėjusia kovo 26-osios rinkimus.

Partijos „Mūsų Ukraina“ politinė taryba pritarė siūlymui burtis į bendrą komandą su Socialistų partija bei buvusios ministrės pirmininkės J. Tymošenko susivienijimu, pranešė V. Juščenko partijos atstovė Tatjana Mokridi.

Partijos politinės tarybos priimtame protokole nurodoma, kad trys jėgos sudaro „demokratinę jėgų koaliciją prezidento Viktor Juščenko programai įgyvendinti“.

Kas bus „oranžinės“ koalicijos vyriausybės premjeras, kol kas neži-

noma. Nors J. Tymošenko vis tebespaudžia, jog šis postas tektų jai, o tai vėl didina įtampą jos santykiuose su V. Juščenko, kuris jau kartą, pernai rugėjį, atleido ją iš premjero pareigų.

„Vyriausybei sudaryti mes turime dar du mėnesius, tad nėra ko skubėti, — sakė „Mūsų Ukraina“ centrinio vykdomojo komiteto vadovas Mykola Katerinčuk. — Mes iš pradžių patvirtinsime koalicijos programą, po to susitarsime dėl principų, kuriais ji vadovausis. Ir tik tada pradėsime spręsti, kas kokį postą užims. Per tą laiką politinės emocijos aprims“.

Pirmą kartą rinkimai buvo surengti pagal naujas taisykles, kurios suteikė parlamentui teisę pasiūlyti vyriausybės vadovo kandidatūrą. Naujoji koalicija turės aiškią daugumą 450 vietų Radoje.

Legendinis Lenkijos žydas reikalauja uždaryti radiją „Maryja“

Varšuva, balandžio 6 d. (BNS) — Paskutinis gyvas Varšuvos geto sukilimo vadas Marek Edelman laišku kreipėsi į Lenkijos premjerą ir Seimo pirmininką prašydamas imtis žingsnių, kad „būtų pristabdyta radijo „Maryja“ skleidžiama ideologija ar net uždaryta ši radijo stotis“, pranešė Lenkijos naujienų agentūra PAP.

Pasak laiško autoriaus, „Lenkijoje po 16 demokratijos metų veikia radijas, kuris savo politinėse laidosose propaguoja ksenofobiją, rasizmą bei antisemitizmą ir kurio kai kurios laidos nesiskiria nuo hitlerininkų laikais transliuotų programų“.

M. Edelman rašo, jog „nuo neapykantos žodžių iki nusikaltimo kelias yra labai trumpas“. Jis kviečia „imtis ryžtingų žingsnių, kad Lenkijos žiniasklaidoje nebūtų vietos antisemitinei propagandai ir kad kiekvienas jos pilietis jaustųsi kaip namie“.

Lenkijos žiniasklaidos etikos tarybą papiktino kovo mėnesį per radiją „Maryja“ transliuota politiko ir žurnalisto Stanislaw Michalkiewicz laida, skirta klausimui dėl Lenkijoje Antrojo pasaulinio karo metais žuvusių žydų turto grąžinimo jų artimiesiems.

Komentuodamas žydų pretenzijas į šalyje likusį turą, laidos autorius sakė, kad „judėjai nori priversti Lenkijos vyriausybę sumokėti išpirką, kurią pavadino kompensacija“.

Laida susilaukė plataus atgarsio, o šalies Radijo ir televizijos taryba dėl jos turinio gavo apie 40 įvairaus pobūdžio skundų.

Vatikano nuncijus Lenkijoje arkivyskupas Jozef Kowalczyk redemptoristų vienuolyno vadovybei, kurios nariu yra tėvas Tadeusz Rydzik — radijo „Maryja“ savininkas, perdavė Apaštališkosios sostinės laišką, kuriame reiškiamas didžiulis susirūpinimas „dėl radijo „Maryja“ ir kitų su juo susijusių žiniasklaidos priemonių — turima galvoje televiziją „Trwam“ ir dienraštį „Nasz Dziennik“ — kišimasi į politinius reikalus“. Jame skatinama imtis priemonių tokiems veiksmams užkirsti.

Tuo tarpu Lenkijos premjero atstovas spaudai Konrad Ciesiolkiewicz sakė, jog „premjeras visiškai sutinka su principu, kad kiekvienam žmogui suteikta teisė į orumą, garbę ir kilnę“, tačiau pridūrė, kad „nei vyriausybės vadovas, nei Seimo pirmininkas neturi teisės kištis į demokratines žiniasklaidos veiksmus ir reguliuoti jų straipsnių ar laidų turinį“.

Susitarė T. Blair ir B. Ahern

Armagh, balandžio 6 d. (AFP/BNS). Didžiosios Britanijos ir Airijos vadovai šių metų lapkričio 24 dieną paskelbė galutinį terminą, iki kurio konfliktuojančios Šiaurės Airijos protestantų ir katalikų frakcijos turės atkurti jungtinę įstatymų vykdomąją valdžią.

Susitikimo metu Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair ir jo kolega iš Airijos Bertie Ahern paskelbė ultimatumą, pagal kurį beveik po ketverių metų pertraukos jungtinė asamblėja savo darbą turės atnaujinti gegužės 15 dieną.

108 narių asamblėjai bus duotos šešios savaitės suformuoti vykdomąją valdžią, o jeigu to nepavyks padaryti, po vasaros posėdžių pertraukos šis terminas bus pratęstas dar 12 savaičių, per kurias bus siekiama suformuoti daugiapartinę autonominę vyriausybę.

„Jeigu iki lapkričio 24 dienos asamblėjai nepavyks to padaryti, netikime, kad būtų tikslinga sušaukti kitus rinkimus suėjus šiam terminui ar keletą mėnesių vėliau — 2007 metų gegužę“, — sakoma jungtinia-me abiejų vadovų pranešime.

EUROPA

PARYŽIUS

Prancūzijos ministras pirmininkas Dominique de Villepin pareiškė kovosias dėl darbo įstatymo „iki galo“, taip atsakydamas į klausimą, ar neketinas atsistatydinti dėl prieštaringojo darbo įstatymo, kuriuo nepatenkintas jaunimas. „Prezidentas man patikėjo vieną misiją — vadovauti kovai už darbus, reaguoti į mūsų tautiečių nerimą. Šiai kovai aš vadovausiu iki galo“, — sakė D. Villepin. Jis tvirtino norįs išklausti visus pasiūlymus, kurie pasigirsta vykstant diskusijoms tarp profesinių sąjungų ir valdančiųjų konservatorių.

TALINAS

Estijoje ketvirtadienį baigėsi kandidatų iškelimas į prezidentus. Penkios iš šešių parlamente atstovaujamų partijų iškėlė po tris savo pretendentes į šį postą. Didžiausią populiarumą tarp partijų turi Europos Parlamento deputatas, buvęs URM vadovas Toom Hendrik Ilves. Jo kandidatūrą iškėlė valdančioji Reformų partija, o jai pritarė opozicinės — Socialdemokratų partija ir Tėvynės sąjunga. Be to, valdančioji Centro partija į prezidentus pasiūlė parlamento pirmininką Toom Vark, opozicinė partija „Res Publica“ iškėlė dvi kandidatūras: parlamento pirmininkės Ene Ergma, ir Tartu universiteto rektoriaus Jaak Aavikss.

EDINBURGH

Nedideliame Škotijos pakrantės miestelyje prieš savaitę rasta kritusi gulbė buvo užsikrėtusi mirtinai pavojinga paukščių gripo forma H5N1. Tuo tarpu Škotijos aplinkosaugos departamento pareigūnai sakė dar negavę tyrimų rezultatų. Virusui atmaina, kuria buvo užsikrėtusi gulbė, nuo 2003 metų pasaulyje paskelbta 108 žmonių gyvybių. Didžioji Britanija yra 14-ta Europos Sąjungos šalis, kurios teritorijoje rastas šis virusas. Tuo tarpu Egipte nuo

paukščių gripo ketvirtadienį mirė mergaitė, kuri yra trečioji šio mirtinai pavojingo viruso auka šalyje.

BUKAREŠTAS

Europos Sąjunga (ES) neturi užtrenkti durų naujoms narėms, o tie, kurie pasisako prieš tolesnę bloko plėtrą, klysta, sakė Europos prekybos vadovas Peter Mandelson. „Dabar turime situaciją, kai ne tik svarstoma, kada priimti Bulgariją ir Rumuniją, bet ir vis labiau abejojama tolesnės plėtros perspektyvomis“, — teigė P. Mandelson.

MINSKAS

Baltarusija pasirengusi „parodyti gerą valią“ buvusiam Lenkijos ambasadoriui šalyje Mariusz Maszkiewicz, sulaikytam, kai milicija kovo 24-osios naktį išvaikė opozicijos palapinių stovyklą, stovėjusią keturias paras Minsko centre, ir nu-teistą 15-ai parų arešto už dalyvavimą nesankcionuotose protesto akcijose.

JAV

WASHINGTON, DC

Nepaisydamos Rusijos valdžios paneigimo, JAV tebetikrina Pentagono pranešimus, kad Rusija neva teikė žvalgybos duomenis apie Amerikos kariuomenės judėjimą Irake prieš pat karo pradžią 2003 metais, sakė valstybės sekretorė Condoleezza Rice. Tuo tarpu Amerikos Kongreso narys Tom Lantos sakė, kad Rusijos paaiškinimai šiuo klausimu bus svarbiausias veiksnys priimant sprendimą dėl išpletos pramonės šalių atstovų susitikimo be Rusijos organizavimo artėjant Didžiojo aštuoneto (G-8) susitikimui.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

Izraelio laikinajam ministrui pirmininkui Ehud Olmert ketvirtadienį oficialiai pavesta suformuoti naują koalicinę šalies vyriausybę, kuri tikriausiai sieks per ketverius metus patvirtinti nuolatinės Izraelio valstybės sienas, nesvarbu ar palestiniečiai tam pritaris ar nepritars. E. Olmert valdančioji partija „Kadima“ gavo daugiausiai vietų parlamente — 29 iš 120.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Air Freight	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Trucking	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

VOKIETIJA

Vokietijos LB valdybos pareiškimas dėl VLB Tarybos atstovų veiklos Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos valdyboje

Bendruomenės tikslai:

Bendruomenės tikslas — tautiškumo išlaikymas, tėvynės tradicijų, kraštotyros ir lietuviško auklėjimo bei lavinimo puoselėjimas.

Šios nuostatos įtvirtintos Vokietijos LB Statute (§ 19):

- išlaikyti gimtosios kalbos mokymą;

- steigti ir išlaikyti lietuvių chorų bei liaudies šokių grupes, bibliotekas, tėviškes muziejus, kultūros institutą ir savo spaudą;

- rengti vaikų vasaros stovyklas, studijų dienas ir kitus kultūros renginius apylinkėse, krašto ir visos Vokietijos mastu.

Kodėl svarbi gimnazija?

Vasario 16-osios gimnazija atlieka vieną svarbiausių Bendruomenės užduočių: čia lietuviškumo dvasia auklėjama jaunoji mūsų tautos karta. Atsižvelgiant į didėjančią lietuvių emigrantų skaičių Vokietijoje, tai yra ypač aktualus rūpestis. Gyvendami svetimame krašte, vokiškose mokyklose bendraudami su vokiečiais bendraamžiais, lietuvių vaikai greitai atitrūksta nuo savų tautinių šaknų, o šio ryšio vėliau beveik neįmanoma atkurti. Su tėvais atvykę jaunieji lietuviai dėl kalbos barjero dažnai priversti lankyti žemesnio lygio nei gimnazija mokyklas, kurias baigus sunku įstoti į universitetą. Tuo tarpu 2/3 Vasario 16-osios abiturientai sėkmingai tęsia mokslus Vokietijos ir kitų šalių aukštosiose mokyklose.

Lietuvių gimnazijos darbas nesiriboja vien tik vidurinės mokyklos išsilavinimo suteikimu. Informaciniais renginiais, kultūrine veikla gimnazistai garsina Lietuvos vardą bei skleidžia jos kultūrą Vokietijoje ir už jos ribų. Kasmet gimnazijos mokinių šokių ratelis, orkestras ir choras koncertuoja skirtingose šalies vietose, būna visada su džiaugsmu sutinkami ir kviečiami į įvairius pobūdžio renginius, taip visur palikdami nepamirštamą įspūdį apie Lietuvą.

Gyvendami Vokietijoje ir besimokydami lietuviškoje gimnazijoje, o vėliau — universitete, jaunieji lietuviai ne tik įgyja gerą išsilavinimą, išmoka 3-4 kalbas, bet ir sukaupia patirties: bendraudami su skirtingų tautybių žmonėmis, tampa Europos šalių žinovais, o jaunimo organizacijų veikloje ar pavieniui gerindami Lietuvos įvaizdį — mažaisiais Lietuvos „ambasadoriais“. Jie savaime atlieka vieną svarbiausių diplomatinės užduoties, ypač rei-

kalingų, tampdami Lietuvos ir Vokietijos ekonominiams bei kultūriniais saitams, Lietuvai vis labiau suartėjant ir su kitomis Europos Sąjungos šalimis. Šis jaunimas — neįkainojamas Lietuvos turtas, kurio stiprius ryšius su tėvyne būtina remti ir skatinti.

Grynai lietuviškas bendrabučio gyvenimas yra labai svarbus auklėjant gimnazistus tautiška dvasia: čia išeivių vaikams sukuriamas lietuviškumo salelė toli nuo tėvynės, čia jie sutinka draugus visam gyvenimui, čia vyksta užklausinė veikla.

VLB rūpestis

Vokietijos LB valdyba, kaip Bendruomenės vykdomasis organas, yra ypatingai suinteresuota Vasario 16-osios gimnazijos išlaikymu. Bendruomenės ir lietuvių gimnazijos gyvavimas yra neatsiejami vienas nuo kito. Gimnazija atlieka vieną svarbiausių Bendruomenės misijų. Bendruomenė savo ruožtu remia ir palaiko gimnazijos klestėjimą. Neatsitiktinai pusę aukščiausio mokyklai vadovaujančio organo gimnazijos kuratorijos narių (5 iš 10) yra Bendruomenės narių išrinktos tarybos ir valdybos atstovai.

Svarbiausi susirūpinimą keliantys faktai

Vokietijos LB valdyba, stebėdama paskutinio laikotarpio įvykius, yra giliai susirūpinusi gimnazijos ateitimi ir kuratorijos, o ypač jos valdybos, veikla. Yra skaudu konstatuoti, jog už lietuvių ir gimnaziją atsakinga institucija per pastaruosius metus savo veikla sukėlė karštas diskusijas lietuvių bendruomenėse, spaudoje ir kitur. Per visą šį laikotarpį VLB valdyba sąmoningai nesikišo į įvykių raidą, tikėdama, jog kuratorija ras savyje jėgų taikiai užbaigti iškilusį konfliktą. Deja, valdybos lūkesčiai neišsipildė.

Konflikto raidoje išryškėjo du jo aspektai: gilus nuomonių skirtumas dėl Vasario 16-osios gimnazijos ateities vizijos ir būdas, kuriuo radikalūs, su gimnazijos identitetu susiję, pakeitimai buvo ir yra bandomi realizuoti.

Prieš porą metų buvo padarytas svarbus, esminius padarinius turintis nutarimas, gimnaziją iš privačios lietuviškos mokyklos paversti valstybės pripažinta dvikalbe mokykla. Mokyklą, kurioje teisę mokytis turi ne vien lietuvių kilmės jaunimas. Gal koks sprendimas ir buvo dėl finansinių motyvų neišvengiamas,

tačiau jis buvo priimtas be platesnio dialogo lietuvių bendruomenėje. Dėl šios priežasties sunku pasakyti, ar nebūtų buvę galimi ir kiti sprendimai. Viena vertus, dvikalbė mokykla atveria naujas galimybes besivienijančioje Europoje pralaužti tautinį uždaramą, suartinti skirtingų kultūrų ir tautų žmones, skatinti toleranciją ir sugyvenimą. Tačiau taip atveriamos durys ir procesui, kurio eigoje gresia laipsniškas lietuviško gimnazijos profilio išnykimas.

Norint, kad tokiomis pasikeitusiomis sąlygomis gimnazija, o ne vien tik jos vardas išliktų lietuviška, reikia specialių ir apgalvotų pastangų. Pirmiausia būtina užtikrinti, kad gimnazijos vadovybė liktų lietuvių rankose, kad mokykloje, ypač bendrabutyje, liktų pakankamai didelis lietuvių mokinių skaičius ir būtų užtikrintas liuanistinių dalykų dėstymas bei lietuviškas auklėjimas. Kyla abejonių, ar dabartinė kuratorijos valdyba yra pasirengusi tinkamai reaguoti į visus iššūkius, kylančius iš gimnazijos perorganizavimo.

Kokia padėtis?

Vaizdą apie mokyklos padėtį ir ateities perspektyvas galima susidaryti tik iš kai kurių reiškinių, atsitiktinių bendrų užuominų, kurios tik laikui bėgant išryškėja kaip tam tikros, savo visuma neaiškios, koncepcijos dalys. Aiškiai diskusijoms pateiktos koncepcijos nėra.

Gimnazijos direktoriaus pavaduotojos L. Mans 2005 m. spalio mėn. pateiktoje mokyklos vizijoje, kurios metmenys, kaip teigiama, buvo lietuvių ir vokiečių mokytojų bendrai sutarti, randame du pagrindinius bendruosius gimnazijos tikslus: brandos atestato išsigijimą, ir europietišką auklėjimą. Nerandame, kuo ši gimnazija yra istoriškai vertinga lietuvių išeivijai, beveik nieko neminima apie tautiškumo ugdymą. Būtų keista ir nesuprantama, jei tokiai gimnazijos vizijai pritarę lietuviai mokytojai. Šia koncepcija yra nukertamos lietuviškos mokyklos šaknys „Lampertheimer Zeitung“ (2005.11.14) laikraštyje skelbiama, kad tokiai gimnazijos ateities vizijai pritaria direktorius,

mokytojai ir kuratorija. Tuo tarpu tokios vizijos VLB valdyba negalėjo gauti iš savo atstovo kuratorijoje, nes jis apie ją visiškai nebuvo informuotas.

Mokytojų taryba nustato savo mokyklos programą — tai, kokius specialius pedagoginius tikslus sukelia ir kokiomis priemonėmis juos ketina realizuoti, bet tik kuratorijos (ir atitinkamų valstybinių įstatymų) nustatytoje rėmuose. Pati mokytojų taryba niekada negali perimti mokyklos šeiminingo funkcijų ir nustatyti pačius aukščiausius mokyklos krypties tikslus.

Jau beveik daugiau negu dvejus metus (t.y. nuo 2004 m. gegužės mėn.) drastiškai mažėjant lietuvių mokinių bendrabučiuose ir pačioje gimnazijoje, kuratorijos valdyba nepateikia jokio konkretaus plano, kaip galima sustabdyti mokinių nubyrėjimą. Per dvejus metus neišvystyta jokia strategija, kaip užpildyti bendrabučius lietuvišiais vaikais.

Priešingai, praėjusių metų bendruomenės darbuotojų suvažiavimo metu kuratorijos valdybos pirmininkas pareiškė apie kuratorijos planus jau artimiausiu metu priimti vokiečius mokinius į bendrabutį. Valdybos atstovas kuratorijoje mus informavo, kad šiuo klausimu praėjusio kuratorijos posėdyje nebuvo balsuojama.

VLB valdybą pasiekia dažni gimnazijos lietuvių mokinių nusiskundimai dėl nepakankamo paruošimo egzaminams vokiečių kalba ir apskritai dėl vokiečių kalbos mokymo. Mokinių požiūriu, numatyta vokiečių ir lietuvių vaikų integracija nevyksta arba nefunkcionuoja.

Susidaro įspūdis, kad gimnazijos vadovybė išvis nėra suinteresuota lietuvių mokinių skaičiaus didinimu ir atitinkamu rūpinimusi jais. Visa tai veda lietuvių Vasario 16-osios gimnaziją į egzistencinę krizę, nes vien vokiška mokykla Bendruomenei yra nereikalinga.

Jeigu gimnazijos perorganizavimas nesukėlė didesnės reakcijos, tai prieš gimnazijos vadovybės užmojų, atitinkamai neįtvirtinus lietuviško auklėjimo mokyklos sistemoje, atverti bendrabučio duris ir vokiečių mokiniams bei kitus pasireiškusių trūkumų 2004 m. Nukelta į 9 psl.

SKELBIMAI

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (verslė 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

SIŪLO DARBĄ

Darbai reikalingi dažytojai,
staliai su darbo patirtimi.
Būtinai turėti mašiną.
Pageidautina,
kad kalbėtų rusiškai.
Tel. 847-980-7887.

Experienced CNA or Home Health
Aide needed. Must have valid proof
to work in the United States.
Must speak English & driving a plus.
Come & go or live-in. Also need exp.
Baby/child care workers.
Call Willie 312-648-1565

NEKILNOJAMASIS TURAS

GREIT PARUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS
STANKUS

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkų Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

VOKIETIJA

Vokietijos LB valdybos pareiškimas dėl VLB Tarybos atstovų veiklos Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos valdyboje

Atkelta iš 8 psl.

Kuratorijos posėdyje ir vėliau pasipriešino bent keturi kuratorijos nariai: A. Kelmelis, V. Damijonaitis, A. Lipšys ir A. Šiugzdinis.

Įkandin iškilęs konfliktas dėl kapeliono ir kuratorijos nario atleidimo iš darbo užgožė bet kokią dalykišką iškeltą problemą ir jų galimų sprendimų būdų svarstymą. Gimnazijos vadovybės dėmesys telkėsi į susikurtų papildomų kliūčių įveikimą: į bylos darbo teisme su kapelionu vedimą, aiškinimąsi spaudoje ir katalikų sielovados vadovo atstovo pašalinimą iš kuratorijos, į konflikto peripetijas įtraukiant užsienio organizacijas, dviejų valstybių (Vokietijos ir Lietuvos) Vyskupų konferencijas ir Užsieniečių sielovados delegatus. Nei nauda, nei prasmė tokio žygio nesuprantama.

Valdyba nesitapatina su kiekvienu konflikte konkrečiai padarytu pareiškimu ar žygiu ir nesiima jų vertinti, tačiau mato reikalą pareiškiant tokias nuostatas:

Vieno žmogaus sprendimų, nors jie būtų ir geranoriški, laikai seniai pasibaigę. Visų įstaigos funkcijų sutelkimas vienoje rankose neatitinka šiuolaikinės vadybos sampratos ir dažnai viršija vieno žmogaus fizinės jėgos. Demokratija, veiklos skaidrumas ir pasitikėjimas reikalauja ne vien funkcijų pasidalijimo, bet ir viešumo tos įstaigos reumuose. Juo labiau kada sprendimai susiję su visos lietuvių išeivių bendruomenės sukurta įstaiga, susiję su mokykloje besimokančio jaunimo ir dirbančio personalo ateitimi ir per ilgą laiką sukaupto turto likimu. Svarbūs, ypač rizikingi, neįprasti ar

nepopuliarūs užmojai neturi būti įslaptinami, bet atitinkamuose organuose ir visuomenėje aiškinami ir atvirai ieškoma geriausios išeities. Nors ir legaliai padaryti sprendimai, nerandantys visuomenės pritarimo ar keliantys pernelyg didelį pasipriešinimą, turi būti koreguojami.

Kritiškos pastabos gimnazijos atžvilgiu negali būti beatodairiškai atmetamos, jas kvalifikuojant gimnazijos vadovybės asmeniniu įžiedimu, įgytų nuopelnų mažinimu ar net pačios gimnazijos griovimu. Kritinė dvasia yra būtina sąlyga siekiant pažangos ir kovojant su sustabarėjimu bet kokiame šiuolaikinėje institucijoje. Tad asmenys, pareiškę kritiką, savaime dar nėra gimnazijos griovėjai. Klaidingai suprastas lojalumas dažnai pasirodo žalingesnis. Todėl VLB valdyba negali pritarti kuratorijos valdybos elgsenai kritiškai nusiteikusių kuratorijos narių atžvilgiu.

Vokietijos LB valdyba labai apgailestauja, kad gimnazijos vadovybė, ilgus metus sėkmingai tvarkiusi gimnazijos reikalus, įveikusi ne vieną sunkumą ir užtikrinusi gerą mokyklos vardą tiek tarp lietuvių, tiek tarp vokiečių, paskutinio laikotarpio krizės metu nematė reikalo atviram ir konstruktyviam dialogui, ir nerado tinkamo būdo įtraukti bendruomenės organų ir lietuviškos gimnazijos ateities vizijos formulavimą. Tik atviru, kolegishku, kooperatyviu, dalykišku reikalų svarstymu ir sprendimų ieškojimu gimnazijos reikalai galės būti sėkmingai sprendžiami.

Vokietijos LB valdyba

Margumynai

Šypsena per prievartą į depresiją

Dėl savo darbo pobūdžio priversti nuolat šypsotis ir rodyti draugiškumą žmonės dažnai krenta į depresiją.

Frankfurto prie Maino psichologai, ištyrę per 4,000 darbuotojų, padarė išvadą — klientų aptarnavimo srityje dirbantiems žmonėms gresia pati didžiausia rizika susirgti depresija.

Profesoriaus Diter Zapf įsitikinimu, į pirmą rizikos grupę patenka stiuardės, pardavėjai ir informacinių tarnybų darbuotojai. Jie privalo būti visada mandagūs ir nuolat šypsotis. „Kiekvieną kartą, kai žmogus privalo slopinti savo tikruosius jausmus, tai neigiamai veikia jo sveikatą“, — įsitikinęs profesorius.

Jis su savo tyrėjų grupe sukūrė

fiktyvią informacinę tarnybą, kurios darbuotojai paprašė pabūti studentus. Pusei jų leido apsiginti nuo grubių klientų, o kitai tarnybos darbuotojų pusei buvo privalu būti ypač mandagiai ir geranoriškai. Šis tyrimas atskleidė, jog darbuotojai, neslopinę savo jausmų, turėjo vienintelę sveikatos bėdą — truputį padažnėjusį širdaplakį. Tačiau tiems studentams, kurie privalėjo būti itin mandagūs darbuotojai, širdies ritmo sutrikimai buvo pastebimi ir praėjus ilgokam laikui po bendravimo su grubiu klientu. „Mes visi kontroliuojame savo emocijas. Tačiau kai jas slopiname per ilgai, prasideda rimtos sveikatos problemos“, — padarė išvadą profesorius D. Zapf.

„Klaipėda“

Pipirai gydo prostatos vėžį

Kapsaicinas, suteikiantis deginančio aštrumo pipirui, skatina prostatos vėžio ląstelių susinaikinimą. Tai nustatė amerikiečių ir japonų mokslininkų atliktas bendras tyrimas.

Kapsaicinas — alkaloidas, pasižymintis erzinančiomis savybėmis ir deginančiu skoniu. Jis randamas aitrioje paprikos vaisiaus sėklų epidermio ląstelėse.

Informacinis portalas www.mig-news.com primena, jog aštrūs prieskoniai turėtų tapti maisto kasdienybe, kadangi prostatos vėžys yra labiausiai tarp vyrų paplitęs piktybinis navikinis susirgimas. Kasmet nuo jo miršta apie 30,000 stipriosios lyties atstovų JAV, o 221,000 — visame pasaulyje.

ELTA

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGŲ — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

Įvairios sporto žinios

KREPŠININKĖS SUGRĮŽO Į LIETUVĄ

Moterų krepšinio Eurolygos ketveto varžybose ketvirtąją vietą užėmusios Vilniaus „Lietuvos telekomo“ krepšininkės grįžo namo. Vilniaus oro uoste susirinkusiems žurnalistams Vilniaus komandos vyriausiasis treneris Algirdas Paulauskas sakė, kad rungtynėse dėl trečiosios vietos auklėtinėms pritrūko jėgų.

„Paskutines rungtynes sužaidėme, kaip išėjo. Žaidėjos buvo pavargusios. Aš buvau optimistiškai nusiteikęs ir maniau, kad šito užteks, bet sekmadienį buvo ne mūsų diena. Pusfinalyje su Samaros ekipa tikrai gerai žaidėme“, — kalbėjo „Lietuvos telekomo“ strategas.

Treneris patvirtino, kad kitame sezone komandoje gali būti permainingų: „Kol kas nei su viena žaidėja, išskyrus Katie Douglas, nebuvo jokių pokalbių. Galbūt kitą sezoną komandoje atsiras viena kita nauja žaidėja“. Pasak A. Paulausko, dabar

„Lietuvos telekomo“ pagrindinis uždavinys — patekti į Lietuvos moterų krepšinio lygos (LMKL) finalą. „Mūsų laukia sunki kova pusfinalyje su Kauno „LKKA“ — „Kaunu“. Mes žaisime be visų savo legionierių, kurios išvyko namo ir grįš tik į Baltijos moterų krepšinio lygos (BWBL) finalo ketveto varžybas“.

Norėjosi medalio, kaip ir visiems sportininkams, bet, matyt, dar pritrūko jėgų. Tikimės kitą sezoną pasirodyti geriau. Sieksime vėl patekti į finalo ketvertą ir kovoti, — kalbėjo „Lietuvos telekomo“ kapitone Rima Valentienė. — Juk dabartinės nugalėtojos čempionės Brno „Gambrinus“ — „Sika“ krepšininkės finalo ketvete žaidė septynerius metus ir tik dabar tapo čempionėmis. Mums dar daug karčios košės reikia suvalgyti“.

Krepšininkės teigimu, jų komandai šiek tiek pritrūko sėkmės. (Elta)

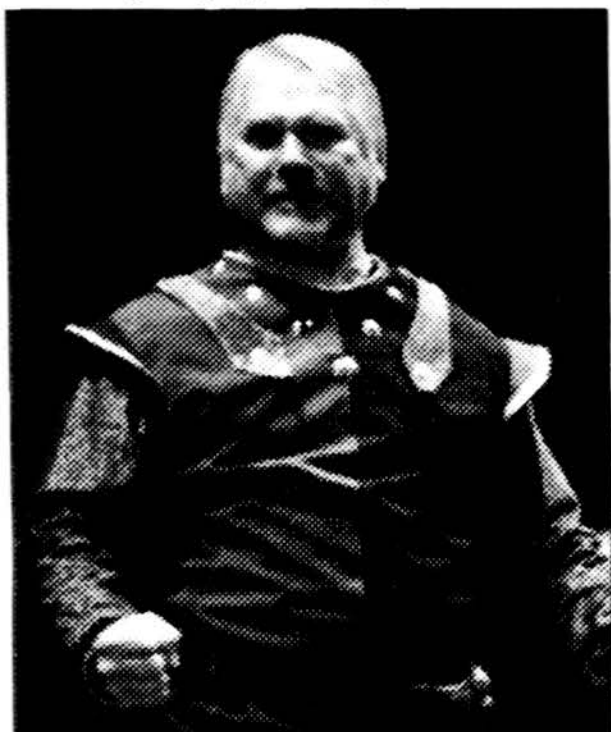

„Lietuvos telekomo“ krepšininkės sugrįžo į Lietuvą. Nuotraukoje: Rima Valentienė ir Aušra Bimbaitė.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

„PILĖNUOSE“ GIRDĖSIME PASAULINIO GARSO BOSĄ

Vienas iš labiausiai pageidaujamų Lietuvos Nacionalinio operos baleto teatro bosų Vilniuje yra Liudas Norvaišas. L. Norvaišą jau keltą kartų girdėjome ir žavėjome jo dainavimu bei vaidyba ankstyvesniuose Lietuvos operos spektakliuose Čikagoje. Vyresnieji operos spektaklių lankytojai prisimins jį dar iš pirmojo operos „Pilėnai“ pastatymo 1994 metais. Be „Pilėnų“, L. Norvaišą matėme G. Bizet operoje „Perlų žvejai“, kurioje jis sukūrė puikų Brahminų vyriausio kunigo Norbado vaidmenį; G. Donizetti „Lucia di Lammermoor“ operoje grožėjome jo Raimondo vaidmeniu, o prieš trejus metus jis išpūdingai pasižymėjo Verdi operoje „Kaukių balius“.

Liudas Norvaišas

Ši kartą solistas vėl atvyksta pas mus ir „Pilėnuose“ atliks kryžiuočių pasiuntinio Ulricho — klasta suvedžiojusio valdovo Margirio augintinę Mirtą, vaidmenį. Sužinojusi apie klastą ir jausdama sąžinės graužimą, kad priešui išdavė Pilėnų žmones, Mirta ašaromis nuplaus savo kaltę pasmerkdamą kryžiuotį: „tu, kurs kryžių bučiavai, melagi, įžūlus vagie, mane klastingai apgavai“... Nuo Ulricho rankos žūdamas, ji gyvybę apmokės savo klaidą. Atlikdamas nedėkingą klastingo kryžiuotio rolę, puikiu dainavimu bei išpūdinga vaidyba L. Norvaišas dar kartą žiūrovams įrodys esąs aukštos klasės menininkas ir paliks mums nepamirštamą įspūdį.

Liudas Norvaišas gimė Joniškioje 1960 metais. 1979 metais baigė Šiaulių muzikos mokyklą, vėliau studijavo Lietuvos muzikos akademijoje Vilniuje, prof. Virgilijaus Norėikos klasėje. 1995 m. solistas stažavosi Salzburg Muzikos akademijoje prof. Rudolf Knol klasėje. Nuo 1984 m. L. Norvaišas yra Lietuvos Nacionalinės operos ir baleto teatro (LNOBT) solistas. Jis taip pat reguliariai pasirodo ir Vokietijos didžiųjų teatrų scenose. Jo repertuaras apima pagrindines partijas daugelio klasikinių operų — „Don Carlo“, „Perlų žvejai“, „Skrajojantis olandas“, „Cosi Fan Tutte“, „II Lituani“, „Lucia“, „Sevilijos kirpėjas“, „Tosca“, „La Traviata“, „Nabucco“, „Kaukių balius“ ir daugelyje kitų.

Solistas daug koncertuoja Lietuvoje ir Europoje su pagrindiniais simfoniniais orkestrais, atlikdamas klasikine bei šiuolaikine muziką, pasaulio ir lietuvių kompozitorių kūrinius. L. Norvaišas yra dainavęs Muzikos festivaliuose Italijoje, Suomijoje, Austrijoje, Japonijoje, Vokietijoje, Olandijoje, JAV ir kitur.

Plačiau apie herojinę komp. Vytauto Klovo operą „Pilėnai“, apie L. Norvaišą ir kitus solistus, kuriuos girdėsime, o taip pat ir ilgametę Lietuvos operos veiklą, galime rasti interneto tinklalapyje:

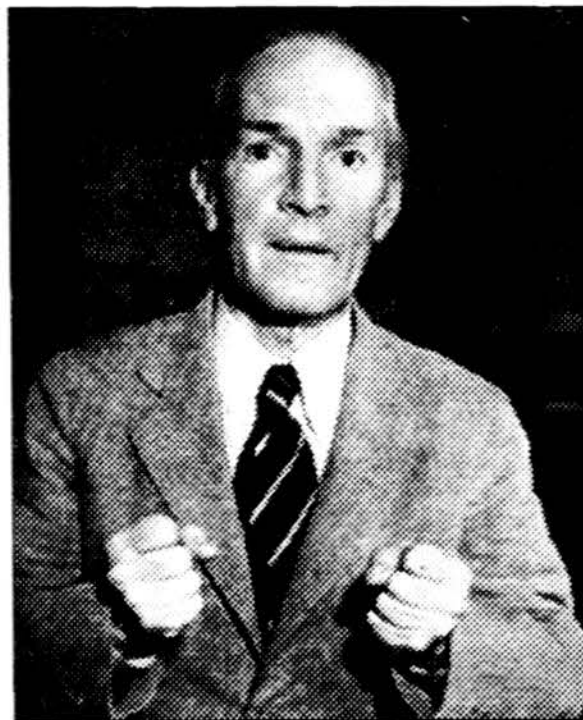
www.lithopetachicago.org

Operos „Pilėnai“ premjera diena iš dienos artėja. Netrukus sulauksime atvykstant svečių — dainininkų ir menininkų iš Lietuvos. Repeticijos bei kiti paruošiamieji darbai sparčiai vyks Morton gimnazijos auditorijoje. O kaip su spektaklio bilietais, ar jaus vis apsirūpinome? Nelaukime paskutinės minutės, tikėdamiesi įsigyti bilietus prie įėjimo kasos. Kam bereikalingas rūpestis ir susigrūdimas, jei visa tai galima atlikti iš anksto. Šiais metais laukiame daug svečių atvykstant ir iš toliau. Tikėkimės, kad šventėje dalyvausite ir jūs. Tokios sukaktys kaip Lietuvos operos 50-tis nebūna kasmet, o opera „Pilėnai“ ir Lietuvoje ne dažnai statoma!

Juozas Končius

LIETUVIAI ČIKAGOS „DŽIUNGLESE“

Anglų rašytojas Arthur Conan Doyle) 1929 m. Upton Sinclair pavadino vienu didžiausių romanistų pasaulyje, amerikietiškuoju Zola. Upton Sinclair (1878—1968) parašė daugiau nei devyniasdešimt knygų. Jo romanas „Džiunglės“ (liet. vertime „Raistas“) sulaukė milžiniško pasisekimo: iš karto buvo parduota 150,000 knygos egzempliorių. Per kelis metus romanas buvo išverstas į septyniolika kalbų ir tapo „best-seleriu“ visame pasaulyje. Prezidentas Theodor Roosevelt, perskaitęs „Džiunglės“, liepė iširti padėti mėsos pramonėje. Jis susitiko su Sinclair ir pareiškė, jog, nors ir nepriitaria socializmo propagavimui romane, vis tik sutinka, kad „reikia imtis radikalių veiksmų pažabojant kapitalisto įžūlumą bei besotį gobšumą“. Sinclair savo romanu sugebėjo įrodyti, jog rašytojas gali turėti įtakos keičiant įstatymus, kai 1906 m. buvo priimti du nauji dokumentai dėl maisto, vaistų bei mėsos kokybės. Šis faktas paskatino tiriamosios žurnalistikos plėtotę. Prezidentas T. Roosevelt šią tendenciją žurnalistikoje pavadino „purvo sėmimu“.

Upton Sinclair

Romano vertėjas Jonas Naujokas 1908 m. leidinio pratarėje rašo, jog ši „knyga sujungia visą žmoniškąją“. „Apsakoma parašyta remiantis tikrais faktais. Jos leidėjai pirmiau slapta nusiuntė advokatą į Čikagą iširti dalykų stovį, ir kai tas, pabu-

Prof. Giedrius Subačius

vęs ten tulį laiką, patikrino, kad viskas taip ir yra, tada ir apysaka pasirodė“. Vertėjas teigia: „Šitą knygą naudinga perskaityti ne tik Amerikos lietuviams, bet ir esantiems Lietuvoje, kurie veik nieko nežinodami apie gyvenimo sąlygas šitoje šalyje, bėga į Ameriką lenkyniaudami vienas pro kitą, kaip į stebuklingą šalį, tikėdami rasti miltų kalnus, medum upes tekancias, bet dažniausiai randa visai ką kitą, kaip Jurgus Rutkus apysakoje“.

Apie tai, kad apysaka sukėlė didelį triukšmą, rašo ir Upton Sinclair straipsnyje „Ką man reiškia gyvenimas?“ (What Life Means to Me, Cosmopolitan Magazine, Oct. 1906): „Bet tas triukšmas kilo visai netikėtai ir visai dėl kitos priežasties. Aš norėjau įbauginti šalį, parodant jai, ką pramonės valdytojai daro su savo aukomis; visai netikėtai atskleidžiau kitą dalyką — ką jie daro su mėsa, kurią visam pasauliui tiekia. Kitais žodžiais sakant, aš taikiau į visuomenės širdį, o netyčia pataikiau į pilvą“.

Prof. Giedriaus Subačiaus knyga „Upton Sinclair: The Lithuanian Jungle“ neseniai išleista Amsterdam. Joje profesorius atsako į daugelį lietuvių intriguojančių klausimų. Kodėl Sinclair savo knygos veikėjais pasirinko lietuvius. Kokia informacija apie lietuvius Čikagoje jam buvo prieinama? Knygos autoriui pavyko atrasti tas vietas Čikagoje, kuriose vyko romano veiksmas. Giedriaus Subačiaus tyrimas atskleidžia rašytojo asmenybę bei romano kūrimo procesą.

Undinė Uogintaitė

Dėmesio: apklausa

„Draugo“ redakcija nori žinoti Jūsų nuomonę „Ar Lietuva dėl gerų dvišalių santykių su Rusija turėtų atsisakyti kelti okupacijos bei jos metu padarytos žalos klausimą?“. Galite plačiau pakomentuoti.

Atsakykite faksu 773-585-8284, e-paštu: redakcija@draugas.org arba laišku adresu: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629, pažymint, kad laišką siunčiate redakcijai. Pasirašyti nebūtina, bet prašytume pažymėti, kiek ilgai gyvenate Amerikoje. Atsakymų lauksime iki balandžio 15 d.

Dėmesio!

Lietuvių fondo paramos prašymų anketos, kaip ir kasmet, bus priimanamos iki balandžio 15 d.

Anketas galite rasti apsilankę LF internetinėje svetainėje www.lithfund.org

Lietuvių fondo adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

„Draugo“ knygynėlyje

Pranas Mašiotas „VAIKUČIŲ PASAKĖLĖS“

Ne viena Lietuvos vaikų karta užaugo skaitydama Prano Mašiotos knygas. „Vaikų pasakėlės“ sudaryta iš gražiausių P. Mašiotos pasakėlių knygų: „Žiema ir vasara“, „Kiškiai“, „Sparnuočiai“ ir kt. Vaikams turėtų patikti pasakėlės apie katiną išdykėlį ir jo nuotykius. Daug pasakėlių apie paukštelius: kregždę, zylę, žašną, varną ir kitus. Tai ne šiaip sau pasakėlės, tai tarsi susipažinimo su gamta enciklopedija mažiesiems skaitytojams.

Knygelė nedidelio formato, ją patogų įsiminti į kelionės krepšį. Atsiradus laisvai minutei, galėsite paskaityti.

Knygos kaina — 10 dol., pridant 9 proc., užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina — 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą — 1 dol.

PRANAS MAŠIOTAS VAIKUČIŲ PASAKĖLĖS

mokestis. „Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63th Street, Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500.

Lietuvių kalbos kertelė

TRYLIKA DALYVIŲ — LIETUVIŲ KALBOS PUOŠMENOS

ANTANAS KLIMAS

Jokia indoeuropiečių (santrumpa: ide.) kalba — nei senovėje, nei dabar — neturėjo, neturi ir neturės tiek daug dalyvių, kiek jų turi lietuvių kalba.

Tai yra labai svarus ir svarbus skiriamasis bruožas, kuris išskiria lietuvių kalbą iš visų (senųjų ir modernųjų) ide. kalbų. (O tų ide. kalbų ir dabar dar yra keliasdešimt; ide. kalbų šeima vis dar tebėra pati didžiausia kalbų šeima šioje mažutėje planetoje...)

Tai įvyko dėl dviejų priežasčių: a. lietuvių kalba išlaikė visus dalyvius, paveldėtus iš ide. prokalbės ir b. lietuvių kalba pati susidarė kelis naujus dalyvius. (O kitos modernios ide. kalbos smarkiai sumažino — prarado iš ide. prokalbės paveldėtus dalyvius. Pvz., anglų kalboje yra likę tik du dalyviai: esamojo laiko veikiamasis dalyvis su galūne — **ing: working, sitting, writing**, ir būtojo laiko dalyvis: **worked, sat, written**).

Aš jau keliomis progomis esu apie tai rašęs ir „Pasaulio lietuvių“, ir „Lituanus“, ir „Drauge“. Kas labai domisi šiuo klausimu, gal kur nors Lietuvoje galėtų susirasti mano knygelę: „Lietuvių kalbos dalyvių vartoseną“, Vilnius, 1993 (išspaudta). Bet čia aš suminėsiu svarbiausius trylikos lietuvių kalbos dalyvių bruožus.

1. Iš kiekvieno lietuvių kalbos veiksmazodžio (išskyrus vad. beasmenius: **lyti, snigti...**) galima sudaryti (išvesti) 13 dalyvių. Imkime **skaityti**:

a. 4 veikiamieji dalyviai:

1. esamojo laiko: **skaitas, skaitanti**
2. būtojo kartinio laiko: **skaitęs, skaitęsi**
3. būtojo dažninio laiko: **skaity-**

davęs, skaitydavusi

4. būsimąjo laiko: **skaitysias, skaitysianti**

b. 3 neveikiamieji dalyviai:

1. esam. laiko: **skaitomas, skaitoma**
2. būt. k. laiko: **skaitytas, skaityta**
3. būs. laiko: **skaitysimas, skaitysima**

Pastaba: nėra būtojo dažninio laiko neveikiamąjo dalyvio.

c. 4 padalyviai:

1. esam. laiko: **skaitant**
2. būt. k. laiko: **skaičius**
3. būt. d. laiko: **skaitydavus**
4. būs. laiko: **skaitysiant**

Pastaba: visi keturi padalyviai yra nelinksniuojami.

d. 1 pusdalyvis:

Skaitydamas, skaitydama

Pastabos: I Pusedalyvis yra vartojamas tik vardininko linksnyje — vienaskaitytoje ir daugiskaitytoje (= skaitydami, skaitydamos).

II. Lietuvių kalbos pusdalyvis pats neturi laiko: jo „laikas“ yra tas pat, kaip ir pagrindinio sakinio veiksmazodžio:

1. (Esam. l.): Skaitydamas „Draugą“ aš džiaugiuosi.
2. (Būt. k. l.): Skaitydamos jos laišką, aš išėjau į kiemą.
3. (Būt. d. l.): Skaitydamas poeziją, aš rasdavau ramybę.
4. (Būs. l.): Skaitydamas pasakas, aš galvosiu apie ateitį.

III. Kalbininkai ligi šiol dar nėra išsiaiškinę, kaip šis lietuvių kalbos pusdalyvis yra sudarytas. Kitaip sakant, pusdalyvio kilmė vis dar yra lietuvių kalbos mįslė, paslaptis.

e. 1 reikiamybės dalyvis: **Skaitytinas, skaitytina**.

2. Visi keturi veikiamieji, visi trys neveikiamieji ir reikiamybės dalyvis yra linksniuojami. Tokiu būdu iš veiksmazodžio išvestas dalyvis tampa vardažodžiu — lyg būd-

Margumynai

Dažniau miršta nuo krūties vėžio

Jaunesnės nei 45 metų moterys, sergančios ankstyvoje stadijoje nustatytos pieno liaukos vėžio, nuo šios ligos miršta gerokai dažniau negu pagyvenusios pacientės. Tokios išvados priėjo Belgijoje atlikto plataus tyrimo autoriai.

Pieno liaukos vėžys — labiausiai tarp moterų paplitusi onkologinė liga. Dažniausiai ja suseraga vyresnės nei 50 metų moterys, ankstesniame amžiuje ja sergama sąlygiškai rečiau.

Jaunos moterys, kurioms išaiškinta ši liga, turi kur kas mažiau galimybių pasveikti nei vyresnio amžiaus pacientės.

Tyrimo, kuriame dalyvavo 45,000 pieno liaukos vėžio sergančių pacientų, rezultatų ataskaita buvo pristatyta V Pieno liaukos vėžio problemų konferencijoje Nioje (Prancūzija).

Belgijos mokslininkų grupė, kuriai vadovavo daktaras Vinsent Vin-Changa, tyrė, kaip išgyvena pacientės, kurioms liga nustatyta ankstyvoje stadijoje, kai piktybinis navikas dar nespėjo išplisti už pieno liaukos ribų. Anksčiau buvo manoma, kad jaunos pacientės dažnai neišgyvendavo dėl per vėlai išaiškintos piktybinės ligos. Tai susiję su dide-

liu jaunų moterų pieno liaukos audinių tankiu, dėl kurio palpuojant sunkiau aptikti patologinius sukietėjimus.

Išstudijavę surinktus duomenis, tyrinėtojai nustatė, kad ankstyvoje stadijoje aptiktu krūties vėžiu sergančios jaunos moterys turi kur kas mažiau galimybių pasveikti negu vyresnio amžiaus pacientės. Taigi didelio jaunų pacientų mirtingumo negalima aiškinti tik vėlyva diagnostika. Dar daugiau, belgų mokslininkų duomenimis, amžiaus grupėje iki 45 metų galimybė mirti vis didėja — kasmet 5 procentais.

Mokslininkų nuomone, jų išaiškintas dėsningumas gali būti susijęs su kai kurių moterų polinkiu sirgti ankstyvomis ir itin sunkiomis onkologinių ligų formomis.

Jaunų moterų, sergančių pieno liaukos vėžiu, didesnės tikimybės mirti požymiai: pieno liaukos vėžio sirgo artimi giminaičiai, ankstyva lytinė branda ir vėlyva menopauzė, nėra vaikų ar vėlyvas nėštumas, genetinės mutacijos.

Pasaulyje kasmet užregistruojama daugiau kaip milijonas naujų sirgimų pieno liaukos vėžiu. ELTA

A † A

ALFREDAS PRIŠMANTAS

iškeliaudamas į Amžinuosius namus, paliko liūdinčius savo artimuosius: žmoną ALMĄ, sūnų VIKTORĄ, dukras RIMĄ ir ANGELE su šeimomis, tėvelius, brolių, daug giminių ir draugų...

Nuoširdžiai užjaučiu, dalinuosi liūdesiu...

Rožė Ražauskienė

vardžiu, lyg daiktavardžiu. Gal daugiau dalyvis „linksta“ į būdvardžio sistemą (sandarą), nes jis gali būti ir įvardžiutinis:

valgyti: **valgomas; valgomasis**

Jokia kita ide. kalba tokių fenomenų (kaitos laipsnių) neturi.

(Tarp kitko, tik dvi gramatikos pasaulyje turi visiškas visų lietuvių kalbos dalyvių — ir įvardžiutinių! — linksniavimo „lenteles“:

1. Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas, William R. Schmaltie, „Introduction to Modern Lithuanian“, Brooklyn, 1966. Penkios laidos. Vėliau pavadintą „Beginner's Lithuanian“ ir gaunamas per Amazon. Com.
2. Antanas Klimas, „Lietuvių kalbos dalyvių vartoseną“, Vilnius, 1993 (išspausdinta).
3. Dalyvių rašyba, linksniavimas ir kirtaviavimas buvo (ir yra!) vienas sunkiausių dalykų lietuvių kalbos gramatikoje.

Tuos sunkumus, manau, prisimena visi, kurie mokėsi Lietuvos, pabėgėlių stovyklų Vokietijoje ir JAV lituanistinėse mokyklose...

4. Su veikiamaisiais dalyviais yra sudaromi keturi lietuvių kalbos veiksmazodžių sudėtiniai laikai:

1. Es. laikas: **aš esu skaitęs, skaičiusi...**
2. Būt. k. laikas: **aš buvau skaitęs, skaičiusi...**
3. Būt. d. laikas: **aš būdavau skaitęs, skaičiusi...**
4. Būs. laikas: **aš būsiu skaitęs, skaičiusi...**

5. Su neveikiamaisiais dalyviais yra sudaromi keturi neveikiamosios rūšies (pasyvu) sudėtiniai laikai:

1. Esam. laikas: **Knyga yra skaitoma, skaityta...**
2. Būt. k. laikas: **Knyga buvo skaitoma, skaityta...**
3. Būt. d. laikas: **Knyga būdavo skaitoma, skaityta...**
4. Būs. laikas: **Knyga bus**

skaitoma, skaityta...

6. Kadangi lietuvių kalboje yra tiek daug dalyvių, mes vartojame daug vad. dalyvių (dalyvinių) sakinių, kurie dažnai sutrumpina ilgus šalutinius sakinius. Pvz.,

Užuot, „Kai aš pavalgiau, aš išėjau pasivaikščioti“, galima sakyti: „Pavalgęs aš išėjau pasivaikščioti“, ir t.t.

7. Su įvairiais dalyviais lietuvių kalboje galima rasti labai senoviškų (archaiskų) posakių, sakinių, konstrukcijų, kurios kitose ide. kalbose yra jau išnykusios. Čia duosime tik tris pavyzdžius:

- a. Jų čia senais laikais **gyventa**.
- b. Staiga nustojo **liję**.
- c.) **Kur buvęs, kur nebuvo**,

Jonas vėl atsirado.

8. Sunkiausia yra sudaryti ir vartoti sangražinių veiksmazodžių dalyvius. Net ir garsiausi rašytojai vengia vartoti daug sangražinių veiksmazodžių dalyvių. (Pvz., užuot **juokdamiesi** rašo: **besijuokdami** ir pan.)

Čia mes duosime dažnai vartojamo sangražinio veiksmazodžio juoktis dalyvius.

Veikiamieji dalyviai:

1. Esant. l.: **juokiasis, juokiantys**
2. Būt. k. l.: **juokėsis, juokusys**
3. Būt. d. l.: **juokdavėsis, juokdavusys**
4. Būs. l.: **juokiasis, juoksiantys**

Pusedalyvis: **juokdamasis, juokdamasi, juokdamiesi, juokdamasi**

Padalyviai:

- Es. l.: **juokiantis**
- B. k. l.: **juokusis**
- B. d. l.: **juokdavusis**
- Būs. l.: **juoksiantis**

Pastaba: Sangražiniai veiksmazodžiai neveikiamųjų (pasyviųjų) dalyvių neturi.

„Auksčių fondo“ direktorių taryba su nauju nariu Gint Federą (Gintaru Federavičiumi) š.m. vasario 12 d. iš kairės: John Chites — Davis, CA; Leland Ruth (Ruthkauskas) — Sacramento, CA; Heater White, RN — Palo Alto, CA; prof. Calvin Qualset — University of California, Davis, CA; Gint Federas — Lafayette, CA; inž. Vytautas Šliūpas, PE — Burlingame, CA.

Prof. Lawrence Clement nuotr.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Didžiosios Savaitės ir Velykų pamaldos Tėviškės bažnyčioje

6641 S. Troy Street, Chicago, IL 60629

Verbų — Kančios Sekmadienį, balandžio 9 d., 10 val. r. pamaldos su Šv. Vakariene. Dalyvaus dr. Raminta Lampsatytė su dukra Indre ir sūnum Jonu. Jie atliks muzikinę programą.

Didysis Penktadienis, balandžio 14 d., 5 val. p.p. pamaldos su Šv. Vakariene.

Velykos — Prisikėlimo pamaldos, sekmadienį, balandžio 16 d., 8 val. r. Šventinės pamaldos lietuvių ir anglų kalbomis. Dalyvaus choras.

9:30 val. r., po pamaldų Velykiniai pusryčiai parapijos salėje.

Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti pamaldose. Kartu su šeimomis atšvęskime Didžiąją Savaitę ir Kristaus Prisikėlimo šventę! Tel. pasiteiravimui: 708-567-9044

◆ **Balandžio 8 d., šeštadienį, 4 val. p.p.** Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre atidaroma paroda, skirta Lietuvių operos 50-mečiui paminėti. Kviečiame visus į parodos atidarymą.

◆ **Balandžio 9 d. tuoj po 10:30 val.** r. šv. Mišių tėvų jėzuitų koplyčioje Jaunimo centro (5620 S. Claremont Ave., Chicago) Moterų klubas (pirm. Anelė Pocienė) kviečia visus atvykti į jų rengiamus tradicinius Velykinius priešpiečius. Savo apsilankymu paremsite tėvus jėzuitus ir Jaunimo centrą.

◆ **Sekmadienį, balandžio 9 d., 12 val. p.p.** Šaulių namų salėje įvyks metinis Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės narių susirinkimas. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

◆ **Sekmadienį, balandžio 9 d., po 9 ir 11 val. r.** šv. Mišių Palaimintojo J. Matulaičio misijoje PL centre, 14911 127th Street, Lemont, IL, bus parduodami bilietai į Lietuvių operos pastatymą „Pilėnai“. Kviečiame įsigyti bilietus į jubiliejinį spektaklį.

◆ **Sakralinės muzikos koncertas** „Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai“ Palaimintojo J. Matulaičio misijos bažnyčioje, 14911 127th Street, Lemont, IL, įvyks balandžio 9 d., sekmadienį, 1:30 val. p.p. Ruošia LB Lemonto apylinkės valdyba.

◆ **Didžiosios savaitės pamaldos** Palaimintojo J. Matulaičio misijoje. Didįjį Ketvirtadienį, balandžio 13 d., nėra rytinių šv. Mišių. 6 val. v. — išpažintys, 7 val. v. šv. Mišios, Švč. Sakramento išstatymas naktinei adoracijai. Didįjį Penktadienį, balandžio 14 d., įsakytas pasninkas. Nėra šv. Mišių. Adoracija baigiama 2 val. p.p., 2:15 val. p.p. — Kryžiaus kelias. 3 val. p.p. Did. Penktadienio liturgija. Po apeigų — išpažintys. Didįjį Šeštadienį, balandžio 15 d., nuo 3 val. p.p. iki 6 val. v. — išpažintys. 8 val. v. Velykų vigilija: ugnies, Velykinės žvakės, vandens šventinimas ir šv. Mišios. Sekmadienį, balandžio 16 d., Velykos. 7 val. r. Prisikėlimo šv. Mišios (giedos choras). 9 val. r. šv. Mišios. 11 val. r. šv. Mišios (giedos choras). 6 val. v. šv. Mišios.

◆ **Velykų pamaldų laikas Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos** bažnyčioje, 6900 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629: Didysis ketvirtadienis, balandžio 13 d., 7 val. v. — šv. Mišios, procesija ir Švč. Sakramento garbinimas iki 10 val. v. Didysis Penktadienis, balandžio 14 d., 7 val. v. — Liturgija, Kryžiaus pagarbinimas ir Šv. Komunija. Di-

dysis Šeštadienis, balandžio 15 d., 1 val. p.p. — valgių šventinimas. 7 val. v. — Velykų Vigilija ir Krikštas. Velykų dieną, balandžio 16 d., 7 val. r. — šv. Mišios — Kristaus Prisikėlimas, malda už parapijiečius. 10:30 val. r. — pamaldos už parapijiečius ir parapijos geradarius. Pastaba: 8 val. r. šv. Mišių Velykų dieną nebus. Išpažintys: balandžio 11 d., antradienis, nuo 6 val. v. iki 8 val. v. Didžiojo Penktadienio rinkliava skiriama Šventosios Žemės šventovėms išlaikyti.

◆ **Ziono lietuvių parapija, 9000 S. Menard Ave, Oak Lawn, IL 60453** Ziono lietuvių liuteronų evangelikų bažnyčia ir kun. Valdas Aušra kviečia visus kartu švęsti Didžiąją savaitę ir Velykas. Pamaldos Ziono parapijos bažnyčioje vyks: Balandžio 13 d., Didįjį Ketvirtadienį, 6:30 val. v. šv. Mišios anglų kalba. Balandžio 14 d., Didįjį Penktadienį, 5 val. p.p. šv. Mišios lietuvių kalba. Po Mišių — Šv. Vakariene. 6:30 val. v. — Tamsos (Tenebrae) pamaldos. Balandžio 16 d., Šv. Velykų dieną, 8 val. r. — Prisikėlimo pamaldos. Giedos parapijos mišrus choras, solistai. Po pamaldų visi kviečiami Velykiniams pusryčiams parapijos salėje. 11 val. r. Velykinės pamaldos lietuvių kalba. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Tel. pasiteiravimui: 708-422-1433, e-paštas: zionlith-lutheran@aol.com

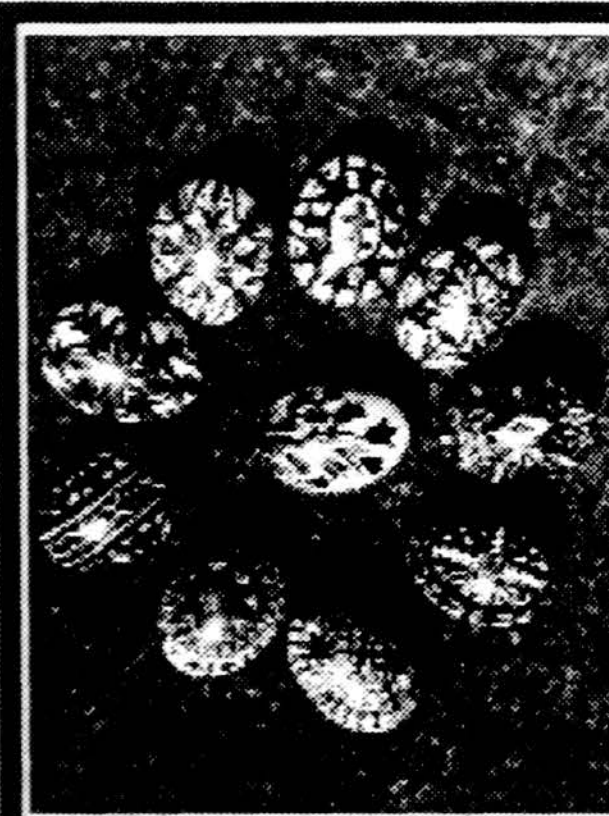
◆ **Lietuvos Dukterų draugijos** ruošiamas velykinių pyragų ir margučių išpardavimas įvyks balandžio 13 d., Didįjį Ketvirtadienį, nuo 8 val. r. Nameliuose, 2735 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, tel. 773-925-3211. Dukterys maloniai kviečia visus ir visas apsilankyti ir įsigyti skanumynų Šv. Velykų stalui.

◆ **Šv. Velykų dieną, balandžio 16 d., 1 val. p.p.** PLC didžiojoje salėje vyks Šeimos Velykų šventė. Popietėje dalyvauja aktorė iš Lietuvos Virginija Kochanskytė, seselė Pranciška, dainininkė Audronė Simanonytė, šoks Vaikų šokio teatras. Mažųjų su murgučiais lauks Velykė ir jos palyda, „Bravo“ kavinė ruoš šventinius pietus, kun. A. Paliokas, SJ, pašventins Velykų stalą. Kviečiame šeimas dalyvauti Velykų šventėje. Vietas galite užsisakyti paskambinę telefonu 630-964-5965.

◆ **ALRK Moterų sąjungos 3 kuopa** balandžio 22 d., šeštadienį, 3 val. p.p. šaukia kuopos narių metinį susirinkimą, kuris vyks Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6900 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629. Bus kavutė.

JAV LB Švietimo taryba 2005 m. Švietimo premiją paskyrė Cleveland „Aušros“ aukštesniosios mokyklos vedėjai Vidai Bučmieni (nuotraukoje antra iš kairės). V. Bučmienė — vadovėlių lietuviškos mokykloms JAV autorė, daug metų dirba įvairiuose lietuviško švietimo baruose. Šios premijos mecenatas — Lietuvių fondas. Premija V. Bučmieni buvo įteikta minint Vasario 16-ąją Cleveland, OH.

ARTĖJA ŠV. VELYKOS, reikia pasveikinti draugus, gimines. Gera išeitis — nusiųsti jiems sveikinimo atviruką.

„Draugo“ knygynėlyje galite nusipirkti lietuviškų atvirukų. Kaina — 1 dol.

Knygynėlio adresas:
4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629.

Tel. pasiteiravimui:
773-585-9500.

◆ **Balandžio 22 d., šeštadienį, 4 val. p.p.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje istorikė dr. Aldona Vasiliauskienė skaitys paskaitą „Arki-vyskupas Mečislovas Reinys: mokslo ir tikėjimo vienvėdis“. Lietuvių katalikų mokslo akademijos Istorijos mokslo sekcijos pirmininkė dr. Aldona Vasiliauskienė savo mokslinius siekius nukreipė į katalikų intelektualų asmenybių istoriją. Meninėje dalyje dalyvaus klarnetistas Rimas Paulauskas. Bus vaisės. JAV LB Kultūros taryba, Romos katalikų federacija ir ALTA kviečia visus į šią intelektualinę dvasinę paskaitą.

◆ **Cicero Jūrų šaulių kuopos** „Klaipėda“ metinis narių susirinkimas vyks balandžio 23 d., sekmadienį, 11:30 val. r. Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose (įėjimas nuo bažnyčios) Visų kuopos narių dalyvavimas būtinas. Po susirinkimo — pabendraavimas.

◆ **Balandžio 29 d., šeštadienį, 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Illinois universiteto profesorius Giedrius Subačius pasakos apie lietuviškus motyvus JAV rašytojo Upton Sinclair romane „The Jungle“ (1906 m.). Lietuvių kalba romanas pirmą kartą išspausdintas Čikagoje 1908 m. pavadinimu „Rais-tas“. Paskaitoje sužinosite apie pirmųjų emigrantų patirtį Čikagoje. Po paskaitos — vaisės. Įėjimas nemokamas. Tel. pasiteiravimui: 773-582-6500.

◆ **Važiuojantiems į Lietuvių ope-ros spektaklį „Pilėnai“ dėmesiai!** LB Lemonto apylinkės socialinis

skyrius užsakė autobusą, kuris nuo PLC išvyks 1:30 val. p.p. Prašome užsisakyti vietas paskambinę tel. 630-968-0184 arba 630-243-0791. Autobusai vež ir į Dainų šventę. Vietas užsisakyti galima tais pačiais telefonais.

◆ **Pašto ženklų rinkėjams — filatelistams!** Eduardas Mateika iš Kauno nuo 1961 m., kai Sovietų sąjungoje buvo įvykdyta pinigų reforma (10:1) iki Sąjungos subyrėjimo 1991 m. yra surinkęs visus sovietinius pašto ženklus su blokais, kuriuos už nedidelę kainą ruošiasi parduoti. E. Mateika taip pat turi to laikotarpio DDR (Deutsche Demokratische Republik) ir Lenkijos pašto ženklų. Besidomintys to laikotarpio pašto ženklais, galite skambinti ar parašyti: Eduardui Mateikai, Vydūno alėja 9 - 22, LT-50285 Kaunas, Lithuania. Tel. 837- 22-6722.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆ **Balandžio 30 d., sekmadienį, 1 val. p.p.** Dievo Apvaizdos parapijos salėje, Detroit, MI, aktorė Virginija Kochanskytė atliks programą „Gyvenimas — tai kaip graži kelionė“. Programoje dalyvauja dainininkė Audronė Simanonytė. Bus vaisės. Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

PAGUODOS TELEFONAS
1-866-438-7400

